

Larven Work Park

Talousarvio 2023

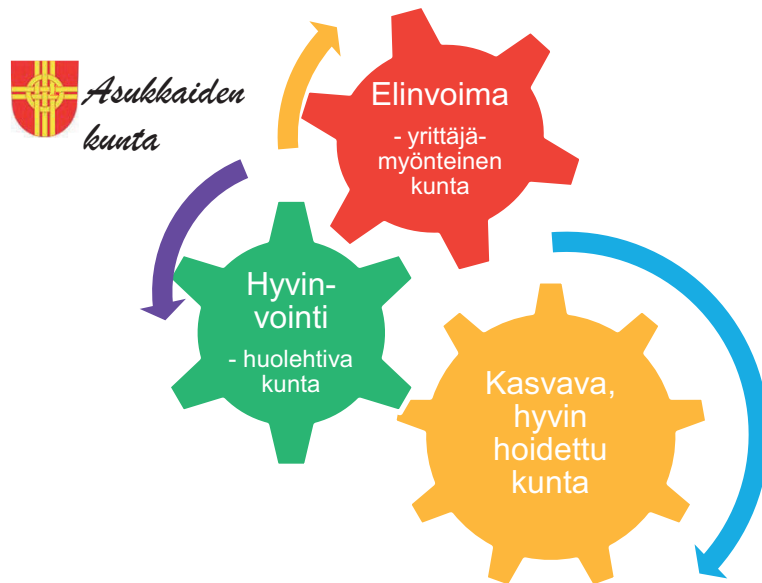
Taloussuunnitelma 2024–2025

Investointiohjelma 2023–2027

Kunnanvaltuuston päätös 21.11.2022

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Mustasaarella asukkaat ovat keskiössä. Hyvinvointimme ja voimavaramme perustana ovat osallistuvat ja omistautuneet mustasaarelaiset, hyvät palvelut, runsas sosiaalinen pääoma, monipuoliset ja ainutlaatuiset asuinympäristöt, hyvinvoivat yritykset ja terve talous. Mustasaarella kaikki on lähellä: luonto, palvelut, työpaikat, koko maailma.

SISÄLLYS

Kunnanjohtajan katsaus	5
Talousarvio 2023	6
Taloussuunnitelma 2024–2025	8
Talousarvion rakenne ja sitovuustasot sekä soveltamisohjeet 2023	9
Veroennusteet 2022–2025	12
Tuloslaskelma	13
Rahoituslaskelma	14
Kertynyt ylijäämä ja velkataakka	15

KÄYTTÖTALOUSARVIO

Käyttötalousarvio – tehtäväalueet	18
---	----

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit	19
--------------	----

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastus	20
----------------------	----

KUNNANHALLITUS

Konsernihallinto	24
Kuntakehitys	26

SIVISTYSVALIOKUNTA

Hallinto	30
Perusopetus	32
Korsholms gymnasium	34
Varhaiskasvatus ja esiopetus	36

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Hyvinvointia edistävä toiminta	40
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta	42
Mustasaaren aikuisopisto	44
Kirjastotoiminta	46
Mustasaaren musiikkiopisto	48

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA.....	50
Hallinto.....	53
Tekniset palvelut.....	54
Liikenneväylät.....	56
Kiinteistöosasto	57
Siivous- ja ruokapalvelut.....	58
Kaavoitus.....	59
 RAKENNUSLAUTAKUNTA	61
Rakennusvalvonta.....	61
 LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA.....	63
Ympäristöterveydenhuolto.....	64
Ympäristönsuojelu	65
 ERIKSEEN ESITELTÄVÄT TEHTÄVÄALUEET	
KUNNANHALLITUS	
Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	66
Kiinteistötulot	67
Varhe- ja eläkemenoperusteiset maksut (KuEL)	67
 YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	
Mustasaaren vesihuoltolaitos	68
 INVESTOINTITALOUSARVIO 2023.....	70
 INVESTOINTIOHJELMA 2023–2027	73
 LIITTEET	
Kustannukset per oppilas/koulu.....	80
Oppilastilasto ja -ennuste	81
Väestönkehitys ja väestöennuste.....	82
Pöytäkirjanote.....	83

Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2023 alkaessa maamme kunnat ovat uuden edessä, kun voimaan tulee itsenäisen Suomen historian suurin hallintouudistus. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista siirtyy lopullisesti uusille hyvinvointialueille. Meille täällä Pohjanmaalla muutos ei silti ole yhtä suuri kuin monille muille, sillä Pohjanmaan kunnat siirsivät sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun Pohjanmaan hyvinvointialueelle jo viime vuodenvaihteessa. Mustasaassa uutta on rahoitusvastuun siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Terveydenhuollon käytössä olevat kiinteistöt jäävät kuitenkin kunnan omistukseen. Hyvinvointialue vuokraa kiinteistöt kunnalta ainakin kolmen vuoden siirtymäajaksi, minkä jälkeen hyvinvointialue voi lain mukaan käyttää yhden optiovuoden.

Vaikka Mustasaaren kunta on jo pääpiirteissään toteuttanut sote-uudistuksen, kunnan toimintaa tarkistetaan tulevana vuonna. Kunta aikoo muun muassa tarkastella hallintoaan ja sen toimintaa suhteessa tähän isoon uudistukseen. Myös kunnan kiinteistöomistus on käytävä läpi. Jo useampi vuosi sitten laadittu kunnan palvelurakenneselvitys kaipaa sekin päivittämistä. Toiminnan isoja kysymysmerkkejä on muun muassa oppilashuolto ja miten se toimii jatkossa, kun suuri osa oppilashuollon tehtävistä siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Elämme edelleen poikkeuksellisia aikoja. Pandemia on vaihtunut Ukrainan sotaan. Vaikka maailmalta tulee huolestuttavia signaaleja, kunnan indikaattorit ovat toistaiseksi kulkeneet vastavirtaan. Verokertymä on edelleen suuri. Elokuussa 2022 työttömyysaste kävi niinkin alhaalla kuin kolmessa prosentissa. Pitkäaikaistyöttömiä oli 91, kun samaan aikaan vuotta aikaisemmin vastaava luku oli 145. Kunnan väkiluvun oltua monta vuotta runsaat 19 400 asukasta se on nyt ottanut hyppäyksen ylöspäin noin 200 asukkaalla. Elokuussa 2022 kunnassa oli asukkaita 19 627, eniten koskaan. Kunnan väkiluku on ohittanut jo sellaiset keskisuuret kaupungit kuin Jämsä, Hamina ja Kemi.

Sote-uudistus siirtää myös merkittävästi valtionosuusjärjestelmän painopistettä. Jatkossa kuntien valtionosuustehtävät painottuvat 0–15-vuotiaiden ikäluokkiin. Näiden nuorten henkilöiden laskennallinen ”arvo” on 8 010–12 130 euroa. Sitä vanhempien asukkaiden ”arvo” on vain 62 euroa 57 senttiä! Tätä taustaa vasten on tärkeää, että kunta säilyttää verrattain nuoren väestörakenteensa. Valtionosuuksien lisäksi kunta saa muutakin verorahoitusta, tärkeimpinä tietenkin kunnallisvero ja kiinteistövero, mutta myös osuuden yhteisöveron tuotosta.

Kunta suunnistaa ympäristöstään käsin. Tulevien vuosien iso kysymys on Mustasaaren sivistyskampus ja sen kehittäminen. Pähkinäkuoressa hanke uudistaa merkittävästi nykyistä koulukeskusta ja vahvistaa kunnan lapsimyönteistä profiilia. Mustasaaren kunnalla on lisäksi meneillään kiintoisa co-location-hanke kiinteistöyhtiön Torintie 2 kanssa. Kunta toteuttaa uimahallin, hotelli Vallonia puolestaan konferenssikeskuksen, ja kaikki tulee saman katon alle. Uimahalli- ja hotellitoiminta ovat kaksi erillistä toimintaa. Hankkeesta on kiistelty, mutta se edustaa myös muutaman vuoden takaisessa hallitusohjelmassa edistettyä kokeilevaa kulttuuria. Yhteishankkeet voivat olla hankalia kunnan kannalta, mutta lopputuloksesta tulee yleensä kiintoisampi.

Rurik Ahlberg
Kunnanjohtaja

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025

Yleistä

Yhteiskunnan talouden kehitys on vuoden 2022 aikana ollut hyvää. Verokertymä on parantunut jatkuvasti kuluvaan vuoteen aikana, ja vuoden 2022 verotulot voivat parhaassa tapauksessa ylittää talousarvion 4–5 miljoonalla eurolla. Sekä kunnallisvero- että kiinteistöverotulot ovat kasvaneet, mutta vahvimmin kasvaa silti yhteisöveron tuotto. Myös valtionosuudet 2022 toteutuvat noin 900 000 euroa budjetoitua parempina. Tämä johtuu osittain siitä, että valtiovarainministeriön ja Opetushallituksen valtionosuuspäätökset vuodelle 2022 olivat kunnan budjetoimaa suurempia, ja osittain siitä, että heinäkuussa 2022 tehty muutospäätös korotti valtionosuuksia entisestään.

Valtion hyvinvointialueuudistus tulee voimaan 1.1.2023. Uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon, erikoissairaanhoidon sekä pelastustoimen järjestämis- ja rahoitusvastuu siirtyy koko maassa hyvinvointialueille, joiden rahoitus tulee ainakin aluksi valtiolta. Tämä tarkoittaa, että huomattava osa kuntien verotuloista ja valtionosuuksista, mutta myös käyttökustannuksista, siirretään hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kuntien ei ole mahdollista päättää vuoden 2023 kunnallisveroprosentistaan, vaan se on lain mukaan määrättävä vuoden 2022 kunnallisveroprosentin pohjalta, vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Tämä tarkoittaa, että Mustasaaren kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on 8,11 prosenttia. Verotulot toteutuvat vuonna 2023 parempina kuin normaalivuonna, sillä ainakin vielä tammi- ja helmikuussa kunnalle tilitetään verotuloja vuodelta 2022. Yhteisöveron tuotto jakautuu valtiolle ja kunnille. Kuntaryhmän osuus yhteisöveron tuotosta pienenee vuonna 2023 noin 24 prosenttiin. Aiempina vuosina kuntien osuus yhteisöverosta on ollut korkeimmillaan noin 44 prosenttia. Kiinteistöverotuksessa ei tapahdu muutoksia vuonna 2023. Esimerkiksi kuntaan rakennettavien tuulivoimaloiden odotetaan kuitenkin lisäävän kunnan kiinteistöverotuloja.

Vuoden 2023 alusta lukien yhteisövero- ja kiinteistöverotulojen merkitys kasvaa huomattavasti, koska ne muodostavat aiempaa isomman osan kokonaisverotuloista.

Valtionosuudet vuodelle 2023 ja siitä eteenpäin määräytyvät hyvinvointialueuudistuksen vuoksi suurelta osin kunnan 0–15-vuotiaiden lukumäärän perusteella. Mustasaaren väestö on verrattain nuorta, joten kunnalla on hyvät edellytykset tarkoituksenmukaiseen valtionosuusrahoitukseen. Mustasaaren valtionosuudet vuonna 2022 ovat yhteensä noin 43,4 miljoonaa euroa, mutta niiden ennustetaan pienenevän 24,4 miljoonaan euroon vuonna 2023. Vähennys on noin 44 prosenttia, mikä on kuitenkin erittäin pieni vähennys verrattuna koko maan keskiarvoon.

Ukrainan kriisi vaikuttaa Suomen talouteen monin tavoin. Kunnissa tämä näkyy lähinnä elintarvikkeiden, polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden hinnannousuna sekä näitä tavaroita käyttävien ostopalvelujen kallistumisena, esimerkkinä koulukuljetukset ja konepalvelut.

Sekä pitkät että lyhyet korot ovat nousseet vuonna 2022. Vuoden 2016 alusta lähtien negatiivisina pysyneet euribor-noteeraukset ovat juuri nyt kaikki positiivisia. Huomattava osa kunnan lainoista on kuitenkin sidottu hyvin mataliin kiinteisiin korkoihin. Näitä lainoja lyhennetään kuitenkin tasaerin joka vuosi, mikä nykyisellä investointitasolla merkitsee, että kunnan on otettava uutta lainaa.

Vielä vuonna 2022 valtio / sosiaali- ja terveysministeriö korvaa kunnille koronasta aiheutuvia kustannuksia (esimerkiksi testaukset ja rokotukset).

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu valtuuston syyskuussa 2021 hyväksymän toimielinrakenteen mukaisesti. Taulukoissa verrataan vuoden 2023 talousarviota vuoden 2022 talousarvioon muutoksineen. Vertailukohteena on myös vuoden 2021 tilinpäätös. Toimielin- tai tehtäväaluekohtaiset toimintakatteet ja tuloslaskelmat ovat suurimmaksi osaksi vertailukelpoisia aiempiin vuosiin, mutta kunnan tuloslaskelmassa kokonaisuudessaan pääosa riveistä ei ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin, koska suuri osa kustannuksista siirtyy hyvinvointialueelle.

Talousarviossa on huomioitu henkilöstökulujen 4,4 prosentin lisäys toukokuun 2022 palkoista. Lisäykseen sisältyvät sopimuskorotukset vuoden 2022 kesäkuussa (2 prosenttia) ja lokakuussa (0,5 prosenttia) sekä kesäkuussa 2023 (vähintään 3,1 prosenttia).

Käyttötalousarviossa toimielin- tai tehtäväaluekohtainen toimintakate on se talousarviosumma, joka hyväksytään. Toimielin- tai tehtäväaluekohtaiset tuloslaskelmat ovat vain lisätietoa. Lopulliset tuloslaskelmat tehdään toimielinten laadittua käyttösuunnitelmansa.

Tuloslaskelma

Toimintakate on 54,7 miljoonaa euroa.

Toimintakate rahoitetaan veroilla ja valtionosuuksilla.

Verotulot

Tuloveroprosentti on lainmukaisesti 8,11 prosenttia vuonna 2023 (vuoden 2022 veroprosentti 20,75 vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä). Talousarviossa on verotulojen pohjana käytetty Kuntaliiton syyskuun 2022 ennustetta Mustasaaren kunnasta. Kannattaa panna merkille, että vuodesta 2023 tulee tavallista parempi vuosi uudelle kunnalle, koska kunta saa vielä vuoden alussa verotuloja vuodelta 2022 tämänhetkisellä 20,75 prosentin tuloveroprosentilla.

Kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan vuonna 2023. Vuoden 2016 alusta voimassa olleet kiinteistöveroprosentit: yleinen 1,00 prosenttia, vakituiset asuinrakennukset 0,55 prosenttia, muut asuinrakennukset 1,15 prosenttia ja voimalaitokset 3,10 prosenttia. Rakentamattomien rakennuspaikkojen kiinteistöveroprosentti korotettiin 6,00 prosenttiin vuoden 2018 alusta.

Yksityiskohtainen veroennuste esitellään sivulla 12.

Valtionosuudet

Valtionosuudet on budjetoitu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton arvioiden mukaan.

Valtionosuuksia on budjetoitu 24,4 miljoonaa euroa, mikä on noin 44 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022. Kannattaa panna merkille, että vuodesta 2023 alkaen valtionosuuksien perusteena on pääasiallisesti 0–15-vuotiaiden määrä kunnassa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Suurimmat rahoitustuotot muodostuvat antolainojen korkotuotoista sekä kunnan omistamien osakkeiden osingoista. Korkokulujen arvioidaan kasvavan, mutta markkinakorkojen kasvua hitaammin, koska merkittävä osa kunnan velkasalkusta on sidottu erittäin mataliin kiinteisiin korkoihin.

Rahoitustuottojen ja rahoituskulujen erotus on arvion mukaan 630 000 euroa negatiivinen vuonna 2023. Talousarvio perustuu vallitsevaan korkotasoon, ja oletusarvona on, että uusien pitkäaikaisten lainojen korkotasoinen lainamarginaaleineen on vuonna 2023 noin 2 prosenttia.

Vuosikate

Vuosikate on 14,76 miljoonaa euroa eli 13 prosenttia enemmän kuin vuoden 2022 talousarvio muutoksineen.

Vuosikatteen tulee aina olla positiivinen, jotta kunnalla on omia varoja lyhennysten ja investointien rahoittamiseen. Poistot ovat tämänhetkisten laskelmien mukaan 10 miljoonaa euroa.

Vapaaehtoisten varausten muutos

Talousarvioon esitetään 4,5 miljoonan euron investointivarausta. Investointivarausten tekemisestä ja sen käyttötarkoituksesta päättää kunnanhallitus, kun tilikauden tilinpäätös allekirjoitetaan. Investointivaraus ei saa muuttaa tilikauden tulosta alijäämäiseksi.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi budjetoidaan runsaat 250 000 euroa.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten kunnan toiminta, investoinnit ja lyhennykset rahoitetaan vuoden aikana. Laskelma käsittää pääasiassa arvion kunnan kassaan tulevista ja kassasta ulos kulkevista rahavirroista.

Tulorahoitus

Tulorahoituksen ensimmäinen kohta on vuosikate, joka on ylijäämäinen ja joka korjauserien jälkeen rahoittaa noin 89 prosenttia laskelman nettoinvestoinneista.

Investoinnit

Talousarvion bruttoinvestoinnit ovat runsaat 17 miljoonaa euroa. Investointitulojen vähennyksen jälkeen (investointituloiksi lasketaan myös omaisuuden myyntitulot sekä liittymismaksut) nettoinvestoinnit ovat noin 15,8 miljoonaa euroa.

Tässä yhteydessä on huomioitava, että liittymismaksut otetaan rahoituslaskelmassa huomioon erikseen mutta budjetoidaan investointitalousarviossa yhtenä tulona.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta on tämän jälkeen noin 2,2 miljoonaa euroa negatiivinen. Tämä osoittaa, että investoinnit on rahoitettava muilla varoilla kuin juoksevilla tuloilla.

Rahoituksen rahavirta

Antolainasaamisten lisäys vuosina 2023 ja 2024 on tarkoitettu pitkäaikaiseen lainaan Kiinteistö Oy Torintie 2:lle. Kohtaan Antolainasaamisten vähennykset budjetoidaan antolainojen lyhennykset, vuonna 2022 arviolta 101 000 euroa.

Lainakannan muutokset ilmoittaa kunnan pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen kehityksen vuonna 2023. Nettokasvu vuoden aikana on 2,9 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa, että velkataakka kasvaa vuoden 2023 aikana niin, että se on vuoden lopussa noin 4 833 euroa/asukas eli vajaat 95 miljoonaa euroa.

Kohtaan Muut maksuvalmiuden muutokset budjetoidaan pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja velkojen muutokset sellaisina kuin ne arvioidaan budjetoitaessa. Nämä muutokset kartuttavat vuonna 2023 kunnan rahavaroja arviolta 100 000 eurolla. Lisäksi tulevat vesihuoltolaitoksen saamat liittymismaksut, arviolta 420 000 euroa.

Rahavarojen muutos osoittaa, että rahavarojen arvioidaan pienenevän noin 2,7 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Taloussuunnitelma 2024–2025

Taloussuunnitelma on laadittu koko kunnan osalta. Suunnitelmavuosiin sisältyy uutena toimintana muun muassa uimahallin käyttöönotto vuonna 2024.

Tuloslaskelma

Taloussuunnitelmassa toimintakatteen arvioidaan kasvavan 2,4 prosenttia vuonna 2024 ja 1,8 prosenttia vuonna 2025.

Verotulojen arvioidaan vähenevän 44,1 miljoonaan euroon vuonna 2024 ja kasvavan hieman eli 44,7 miljoonaan euroon vuonna 2025. Vuodesta 2023 on tulossa verotulojen kannalta parempi vuosi, koska silloin saadaan vielä verotuloja edellisvuoden korkeamman kunnallisveroprosentin mukaan. Sen vuoksi verotulot pienenevät vuonna 2024, mikä tarkoittaa, että vuodesta 2024 tulee uuden kunnan ensimmäinen vuosi, jolloin verotulot ovat ”normaalilla” tasolla.

Vuosien 2024 ja 2025 valtionosuudet on budjetoitu vuoden 2023 tasolle. Tällä hetkellä valtionosuusjärjestelmään ei ole tiedossa isompia muutoksia, mutta on huomattava, että valtionosuuden määrä on vahvasti sidoksissa kunnan 0–15-vuotiaiden lukumäärään.

Veroennuste sivulla 12 perustuu siihen, että kunnallisveroprosentti on 8,11 prosenttia koko suunnittelukauden ja että kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan. Kiinteistöveron tuotto-odotusta on kuitenkin korotettu muun muassa sen vuoksi, että tulevina vuosina kuntaan on valmistumassa tuulivoimaloita, joiden odotetaan kerryttävän kiinteistöverotuloja.

Korkokulujen arvioidaan kasvavan suunnitelmavuosien aikana. Korkotason kehitystä suunnittelukaudella on vaikea ennustaa, mutta arvio on noin 2,5–3 prosenttia sisältäen otettavien uusien lainojen lainamarginaalit. Raskaan velkataakan vuoksi tulos on hyvin herkkä korkotason vaihteluille! Suunnitelmassa esitetään myös, että kunta lisää vuosina 2023–2025 vähitellen pitkäaikaisia lainoja ja että lyhytaikaiset lainat pidetään vakaalla tasolla.

Suunnitelmavuosien vuosikatteen ovat positiivisia. Vuosina 2024 ja 2025 vuosikatteen arvioidaan olevan poistoja suurempi ja tuloksen ylijäämäinen. Kertyneeksi ylijäämäksi vuoden 2025 lopussa arvioidaan noin 16,2 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelma

Bruttoinvestoinnit ovat vuosina 2023–2025 yhteensä noin 46,5 miljoonaa euroa. Korjattu vuosikate rahoittaa näiden kolmen vuoden aikana noin 81 prosenttia nettoinvestoinneista.

Sivujen 73–79 investointiohjelmassa on otettu huomioon investoinnit aina vuoteen 2027 asti.

Vuosina 2023–2025 velkataakan arvioidaan kasvavan 100,6 miljoonaan euroon eli noin 5 092 euroon asukasta kohti, jos nettoinvestointeja ei soviteta tasoon, joka vastaa kunnan vuosikatetta. Tulevat investointitarpeet ovat sitä suuruusluokkaa (muun muassa Mustasaaren sivistyskampus), että velkataakkaa on väistämättä lisättävä suunnitelmavuosina.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain mukainen kunnan talouden alijäämän kattamisvelvoite täyttyy vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Kertyneen ylijäämän arvioidaan vuonna 2022 kasvavan noin 14,5 miljoonaan euroon. Kertynyt ylijäämä kasvaa vuosina 2023–2025 arviolta noin 16,2 miljoonaan euroon.

Kuntalaki edellyttää, että kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää. Kunta täyttää tämän edellytyksen kaikkina talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina.

Rahoitusriskit

Kunnan kiinteistömässä on huomattava. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämis- mutta myös rahoitusvastuu siirtyy 1.1.2023 hyvinvointialueille, mutta toimitilat jäävät kunnan omistukseen. Koska kunta ei enää 1.1.2023 jälkeen vastaa näiden tehtävien hoidosta, on perusteltua selvittää, pitääkö näiden kiinteistöjen ylipäättään jäädä kunnan omistukseen (kuntalaki 7.–8. §).

Kunnan velkataakan arvioidaan kasvavan yli 100 miljoonaan euroon suunnitelmavuosien aikana. Tällä hetkellä suuri osa kunnan lainoista on sidottu erittäin edullisiin kiinteisiin korkoihin, mutta näitä lainoja on lyhennettävä joka vuosi, mihin taas on otettava uutta lainaa. Kunnan korkokustannukset kasvavat sen vuoksi hitaammin kuin markkinakorot, mutta jos esimerkiksi koko velkataakan 2025 efektiivinen korkoprosentti on 2 prosenttia, tarkoittaa se kuitenkin noin 2 miljoonan euron korkokustannuksia.

Talousarvion rakenne ja sitovuustasot sekä soveltamisohjeet 2023

Talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, sitovuutta, sisältöä ja rakennetta sekä sen periaatteita koskevat säännökset on koottu kuntalain 110. §:ään. Pykälässä säädetään myös vuotta pidemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelusta. Kunnan hallintosäännön 10. luvussa määrätään talousarvion käsittelystä Mustasaaren kunnassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Näitä talousarvion osia kutsutaan Mustasaassa käyttötalousarvioksi, tuloslaskelmaksi, investointitalousarvioksi ja rahoituslaskelmaksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2021 § 59 hallintosäännön, joka on voimassa 1.8.2021 alkaen. Hallintosäännössä määrätään kunnan organisaatiosta.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.9.2021 § 105 käyttötalousarvion jakamisen tehtäväalueisiin sekä kustakin tehtäväalueesta vastaavan ja tilivelvollisen toimielimen. Samassa päätöksessä valittiin myös kunkin toimielimen tilivelvollinen viranhaltija. Päätös tuli voimaan 1.8.2021.

Kunnan toimielimen kaikki jäsenet ovat tilivelvollisia kuntalain nojalla.

Talousarvio on valtuustoon nähden toimielimiä sitova seuraavasti:

Käyttötalousarviossa nettomääräinen, sisäiset tilitapahtumat sisältävä toimintakate on kunnan toimielimiä sitova valtuuston 20.9.2021 § 105 hyväksymän toimielinrakenteen mukaisesti.

Kunnanhallitukselle myönnetään oikeus muuttaa lautakunnan tai valiokunnan ehdotuksesta määrärahojen käyttötarkoitusta lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueiden välillä. Tällöin on otettava huomioon ne tavoitteet ja mahdolliset rajoitteet, jotka valtuusto on vahvistanut määrärahan hyväksymisen yhteydessä. Länsirannikon valvontalautakunta voi nämä rajoitteet huomioiden järjestellä määrärahoja uudelleen tehtäväalueidensa välillä.

Määrärahojen käyttötarkoituksen muutoksiin lautakuntien tai valiokuntien välillä taikka lautakunnan tai valiokunnan kokonaismäärärahan ylittämiseen vaaditaan valtuuston hyväksyntä.

Tuloslaskelmassa kunnanhallitus vastaa valtuustolle siitä, että vuosikate yltää talousarviossa määritellylle tasolle.

Investointitalousarviossa määrärahat on budjetoitu hankkeelle tai hankeryhmälle valtuuston 9.12.2013 § 135 vahvistamien raja-arvojen mukaisesti. Samalla on huomioitu mahdolliset rajoitteet, jotka valtuusto on talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistanut. Investointitalousarvio on laadittu toimielimiä sitovaksi.

Kunnanhallitukselle myönnettiin samassa päätöksessä (KV 9.12.2013 § 135) oikeus muuttaa lautakunnan ehdotuksesta määrärahojen käyttötarkoitusta investointitalousarvion puitteissa. Tällöin on otettava huomioon ne tavoitteet ja rajoitteet, jotka valtuusto on vahvistanut määrärahan hyväksymisen yhteydessä.

Mikäli määrärahojen käyttötarkoitusta muutetaan usean lautakunnan ja valiokunnan määrärahojen välillä, toimielinten on oltava yksimielisiä ehdotuksesta.

Rahoituslaskelmassa kunnanhallitus vastaa valtuustolle siitä, ettei lainakannan muutosta ylitetä.

Jokainen kunnan toimielin nimeää vastaavan viranhaltijan (talousarviovastaavan) kullekin tehtäväalueelle ja investointimäärärahalle. Talousarviovastaavat ilmoitetaan käyttötalousarviossa, mutta toimielin voi vuoden aikana nimetä uusia talousarviovastaavia. Talousarviovastaavan on seurattava tehtäväalueen toiminnan ja talouden kehitystä ja tiedotettava kehityksestä toimielimelle ja tilivelvolliselle viranhaltijalle.

Tilivelvolliset viranhaltijat ja tehtäväaluevastaavat viranhaltijat vastaavat toimielinten ja tehtäväalueiden toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät toimintaa kunnanhallituksen, valiokunnan, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa. Tilivelvollisten viranhaltijoiden ja tehtäväaluevastaavien on aktiivisesti edistettävä, että kuntalain 110. §:n määräys talousarvion noudattamisesta kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa toteutuu.

Jokainen kunnan toimielin jakaa tehtäväalueet tarvittaessa tulosityksiköihin/kustannuspaikkoihin. Nämä osamäärärahat ovat toimielintä sitovia sen vahvistamiin tavoitteisiin ja mahdollisiin rajoitteisiin nähden. Asianomainen viranomainen voi myös vastaavasti tarvittaessa jakaa määrärahat alemmalle tasolle.

Lautakuntien ja valiokuntien on tammikuun 2023 loppuun mennessä laadittava tehtäväalueilleen käyttösunnitelmat kunnanvaltuuston vuoden 2023 talousarvioon hyväksymien toimintakatteiden ja samassa yhteydessä hyväksymien sitovien tavoitteiden puitteissa. Kukin lautakunta ja valiokunta voi käyttösunnitelmissaan järjestellä määrärahoja uudelleen tehtäväalueidensa kesken lautakunnan tai valiokunnan toimintakatteiden puitteissa. Käyttösunnitelmat toimitetaan kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus seuraa talousarvion toteutumista neljännesvuosiraporttein. Lautakuntien ja valiokuntien on ilmoitettava heti talousjohtajalle, jos vuoden mittaan tapahtuu jotain sellaista, mikä voi johtaa talousarvion ylittymiseen, sekä mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä, jotta ylitykset eivät toteudu.

Investointihankkeiden aloittamista edeltävää lupamenettelyä jatketaan vuonna 2023. Kaikille investointihankkeille, joiden arvioitu hankekustannus on yli 500 000 euroa, on saatava aloituslupa kunnanhallitukselta.

Kunkin lautakunnan ja valiokunnan on vuoden 2023 aikana kehitettävä toimintaansa ja tarkistettava investointitarvettaan riittävän suuren vuosikatteen säilyttämiseksi. Lautakuntien ja valiokuntien on toisin sanoen tunnistettava, millä toimenpiteillä toimintakatetta saadaan pienemmäksi. Lautakuntien ja valiokuntien on myös tutkittava, miten toimintaa voidaan tehostaa toimielinten välisellä yhteistyöllä. Toimielinten työn tulokset on huomioitava jatkuvasti.

Investointitarpeet on tutkittava ja nykyisten rakennusten ja infrastruktuurin tehokkaampaan käyttöön on pyrittävä löytämään ratkaisuja. Tavoitteena on vähentää uusinvestointeja ja lisätä nykyisten rakennusten käyttöä.

Kunnanhallitus seuraa jatkuvasti suunnittelutyön etenemistä lautakunnissa ja valiokunnissa sekä tulevaisuus- ja kehittämisjaostossa.

VEROENNUSTEET

Mustasaaren kunta

Veroennusteet 2022–2025

Kirjattu vero 2019–2021

Tuloveroprosentti:	20,75 %	20,75 %	20,75 %	20,75 %	8,11 %	8,11 %	8,11 %
Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Kunnallisvero	69,72	72,08	74,20	77,00	37,10	35,40	36,00
Yhteisövero	2,49	3,00	5,07	5,00	3,40	3,20	3,20
Kiinteistövero	4,74	4,34	4,90	5,00	5,20	5,50	5,50
YHTEENSÄ:	76,95	79,41	84,16	87,00	45,70	44,10	44,70
Edellä oleva kehitys prosentteina edellisvuosiin verrattuna	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Kunnallisvero*	2,0	3,4	2,9	3,8	-51,8	-4,6	1,7
Yhteisövero	2,6	20,1	69,1	-1,3	-32,0	-5,9	0,0
Kiinteistövero**	3,4	-8,4	12,9	2,1	4,0	5,8	0,0
YHTEENSÄ:	2,1	3,2	6,0	3,4	-47,5	-3,5	1,4

Vuosiksi 2022–2025 on käytetty Kuntaliiton kuntakohtaista ennustetta syyskuulta 2022.

TULOSLASKELMA MUSTASAAREN KUNTA	Tilinpäätös 2021 €	Talousarvio 2022 €	Talousarvio 2023	2023/2022 %	2023/2021 %	SUUNN. 2024 €	SUUNN. 2025 €
<i>Toimintatuotot:</i>							
Myyntituotot	34 501 089	15 155 770	13 772 075	90,9	39,9		
Maksutuotot	6 544 612	2 559 070	2 559 180	100,0	39,1		
Tuet ja avustukset	4 633 535	988 599	1 178 224	119,2	25,4		
Muut toimintatuotot	13 995 077	14 271 843	14 933 608	104,6	106,7		
Toimintatuotot yhteensä:	59 674 313	32 975 282	32 443 087	98,4	54,4		
Valmistus omaan käyttöön	330 604	354 300	354 300	100,0	107,2		
<i>Toimintakulut:</i>							
Henkilöstökulut	-69 950 806	-46 234 790	-48 335 086	104,5	69,1		
Palvelujen ostot	-75 086 886	-85 524 863	-20 755 087	24,3	27,6		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 921 354	-7 297 690	-7 438 645	101,9	75,0		
Avustukset	-4 603 103	-2 439 600	-2 417 700	99,1	52,5		
Muut toimintakulut	-11 847 403	-8 786 769	-8 945 668	101,8	75,5		
Kunnanvaltuuston muut muutokset (2023)			380 620				
Toimintakulut yhteensä:	-171 409 553	-150 283 712	-87 511 566	58,2	51,1		
TOIMINTAKATE	-111 404 636	-116 954 130	-54 714 179	46,8	49,1	-56 000 000	-57 000 000
Verotulot	84 164 395	87 000 000	45 700 000	52,5	54,3	44 100 000	44 700 000
Valtionosuudet	39 572 421	43 400 000	24 400 000	56,2	61,7	24 400 000	24 400 000
<i>Verorahoitus yhteensä</i>	<i>123 736 816</i>	<i>130 400 000</i>	<i>70 100 000</i>	<i>53,8</i>	<i>56,7</i>	<i>68 500 000</i>	<i>69 100 000</i>
Rahoitustuotot	158 547	125 000	170 000	136,0	107,2	220 000	220 000
Rahoituskulut	-344 192	-500 000	-800 000	160,0	232,4	-1 250 000	-1 750 000
<i>Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä</i>	<i>-185 645</i>	<i>-375 000</i>	<i>-630 000</i>	<i>168,0</i>	<i>339,4</i>	<i>-1 030 000</i>	<i>-1 530 000</i>
VUOSIKATE	12 146 535	13 070 870	14 755 821	112,9	121,5	11 470 000	10 570 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 469 687	-9 800 000	-10 000 000	102,0	105,6	-10 200 000	-10 400 000
Lisäpoistot		0	0			0	0
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-9 469 687</i>	<i>-9 800 000</i>	<i>-10 000 000</i>	<i>102,0</i>	<i>105,6</i>	<i>-10 200 000</i>	<i>-10 400 000</i>
Varausten muutos	0		-4 500 000				
Tilikauden tulos	2 676 847	3 270 870	255 821			1 270 000	170 000
Kertynyt ylijäämä 31.12.	11 231 350	14 502 220	14 758 041	101,8	131,4	16 028 041	16 198 041

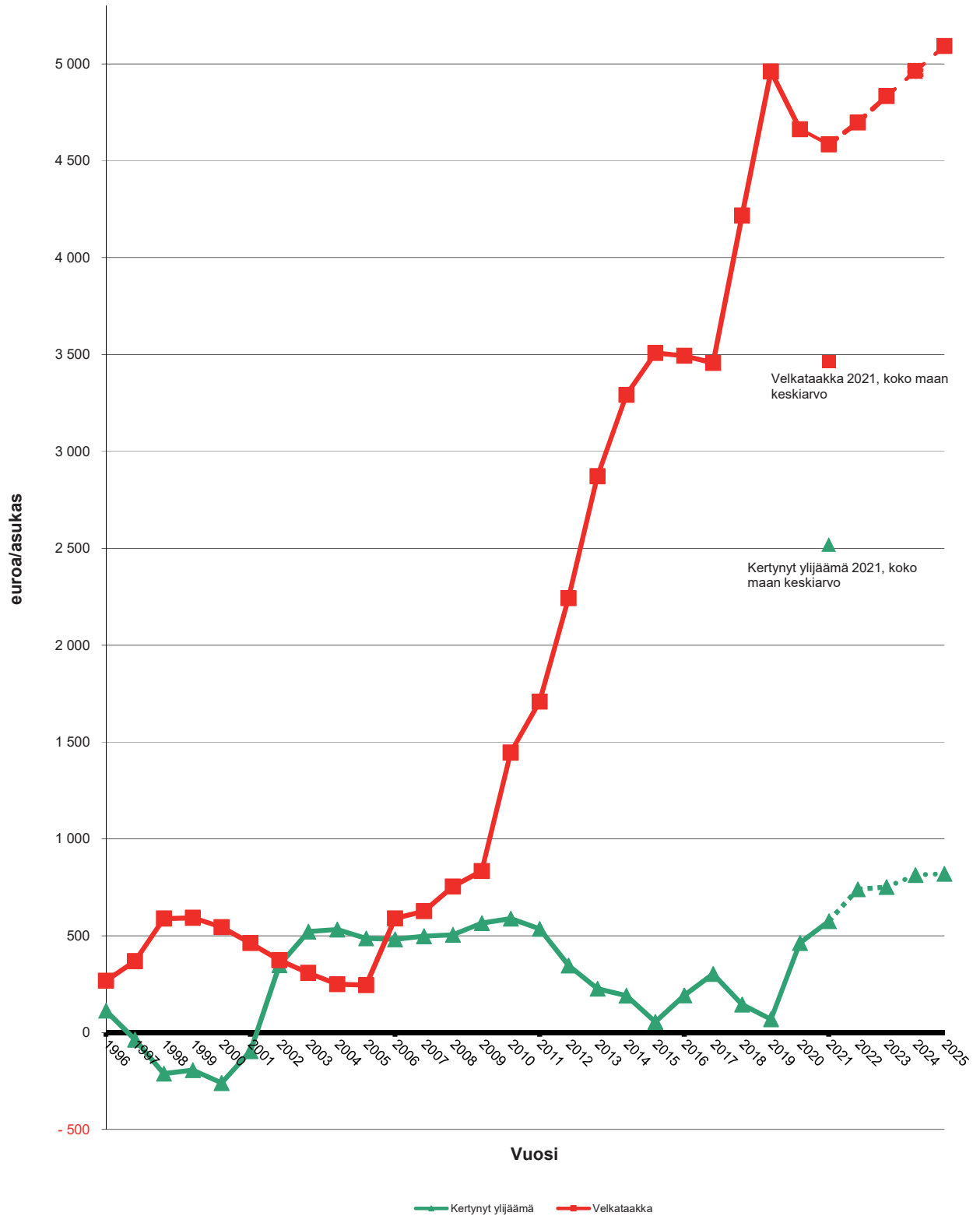
RAHOITUSLASKELMA

Mustasaaren kunta

1 000 euroa	Tilinpätös 2020 (1 000 €)	Tilinpäätös 2021 (1 000 €)	Ennuste 2022 (1 000 €)	Talousarvio 2023 (1 000 €)	SUUNN. 2024 (1 000 €)	SUUNN. 2025 (1 000 €)
Toiminnan rahavirta:	14 535	11 610	11 921	13 956	10 670	9 870
Vuosikate	15 445	12 147	13 071	14 756	11 470	10 570
Satunnaiset erät	1 339		0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 249	-536	-1 150	-800	-800	-700
Investointien rahavirta:	-9 296	-9 921	-14 028	-16 179	-13 261	-14 490
Investointimenot	-12 175	-10 710	-15 623	-17 079	-14 161	-15 290
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25	144	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 853	645	1 595	900	900	800
Toiminnan ja investointien rahavirta (A):	5 239	1 689	-2 107	-2 223	-2 591	-4 620
Antolainauksen muutokset:	109	109	-799	-3 899	-269	371
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-900	-4 000	-500	
Antolainasaamisten vähennykset	109	109	101	101	231	371
Lainakannan muutokset (netto), sitovuustaso:	-5 786	-1 143	2 500	2 900	2 800	2 800
asukasta kohti:	-297	-59	128	148	142	142
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	20 000	16 000	18 000	18 000	18 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 786	-14 643	-15 500	-15 100	-15 200	-15 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 000	-6 500	2 000	0	0	0
Oman pääoman muutokset		-441				
Liittymismaksut:	463	652	410	420	400	400
Muut maksuvalmiuden muutokset:	1 458	1 373	100	100	100	100
Rahoituksen rahavirta (B):	-3 757	549	2 211	-479	3 031	3 671
Rahavarojen muutos (A + B):	1 482	2 238	104	-2 702	440	-949
Velkataakka kunakin vuonna 31.12. (1 000 euroa):	90 714	89 571	92 071	94 971	97 771	100 571
Velkataakka asukasta kohti kunakin vuonna 31.12.:	4 663	4 585	4 698	4 833	4 963	5 092
asukasluku:	lopullinen 19 453	lopullinen 19 536	ennuste 19 600	ennuste 19 650	ennuste 19 700	ennuste 19 750

Kertynyt ylijäämä ja velkataakka, vuosina 1996–2020 tilinpäätöksen mukaan ja vuosina 2022–2025 talousarvion ja taloussuunnitelman mukaan

MUSTASAARI

MUSTASAAREN KUNTA Toimintakate lautakunnittain/tehtäväalueittain	Tilinpäätös 2021	TA muutoksineen 2022	Talousarvio 2023	% talous- arviosta 2022	% tilin- päätöksestä 2021
Keskusvaalilautakunta/Vaalit	-37 549	-30 000	-20 000	66,7 %	53,3 %
Tarkastuslautakunta/Tilintarkastus	-35 373	-40 000	-40 000	100,0 %	113,1 %
Kunnanhallitus	-5 062 950	-5 557 275	-5 520 000	99,3 %	109,0 %
Konsernihallinto	-3 985 818	-4 614 165	-4 576 540	99,2 %	114,8 %
Kuntakehitys	-1 077 132	-943 110	-973 460	103,2 %	90,4 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			30 000		
Sivistysvaliokunta	-42 134 597	-43 880 909	-46 433 548	105,8 %	110,2 %
Hallinto	-1 038 564	-926 950	-527 710	56,9 %	50,8 %
Perusopetus	-24 861 208	-25 297 534	-26 813 160	106,0 %	107,9 %
Korsholms gymnasium	-1 660 644	-1 811 161	-2 125 630	117,4 %	128,0 %
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-14 574 182	-15 845 264	-17 017 048	107,4 %	116,8 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			50 000		
Hyvinvointivaliokunta	-3 937 221	-4 408 471	-4 772 673	108,3 %	121,2 %
Hyvinvointia edistävä toiminta	-894 003	-962 150	-1 093 593	113,7 %	122,3 %
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta	-951 952	-1 289 560	-1 402 030	108,7 %	147,3 %
Mustasaaren aikuisopisto	-784 284	-798 991	-911 660	114,1 %	116,2 %
Kirjastotoiminta	-899 168	-930 270	-1 016 890	109,3 %	113,1 %
Mustasaaren musiikkiopisto	-407 815	-427 500	-448 500	104,9 %	110,0 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			100 000		
Sosiaalilautakunta	-22 715 522	0	0		0,0 %
Hallinto	-419 598	0	0		0,0 %
Vanhustenhuolto ja kotipalvelu	-13 116 044	0	0		0,0 %
Perhe- ja yksilöhuolto	-9 179 880	0	0		0,0 %
Hoivalautakunta	61 074	0	0		0,0 %
Hallinto	15 757 096	0	0		0,0 %
Kansanterveysyö	-15 696 022	0	0		0,0 %
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	1 702 188	2 657 030	2 254 110	84,8 %	132,4 %
Hallinto	-435 388	-507 530	-478 070	94,2 %	109,8 %
Tekniset palvelut	-1 123 901	-1 583 440	-1 795 250	113,4 %	159,7 %
Liikenneväylät	-899 130	-901 210	-1 027 900	114,1 %	114,3 %
Kiinteistöosasto	4 771 526	6 468 730	6 339 760	98,0 %	132,9 %
Siivous- ja ruokapalvelut	223 167	18 470	20 040	108,5 %	9,0 %
Kaavoitus	-834 087	-837 990	-879 470	104,9 %	105,4 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			75 000		
Rakennuslautakunta/Rakennusvalvonta	-30 854	-180 000	-190 000	105,6 %	615,8 %
Länsirannikon valvontalautakunta	0	0	-0		
Ympäristöterveydenhuolto	0	0	-0		
Ympäristönsuojelu	0	0	-0		
Kh/Pohjanmaan hyvinvointialue	0	-64 060 000	0	0,0 %	
Kh/Erikoissairaanhoito	-25 326 574	0	0		0,0 %
Kh/Kunnan osuus perusterveydenhuollosta	-12 861 874	0	0		0,0 %
Kh/Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	-3 274 966	-3 407 045	-2 092 068	61,4 %	63,9 %
Kh/Kiinteistötulot (tuotto)	1 334 534	1 300 000	1 300 000	100,0 %	97,4 %
Kh/Varhe- ja eläkemenoperusteiset maksut (KuEL)	-1 259 416	-1 240 000	-1 100 000	88,7 %	87,3 %
YRV/Vesihuoltolaitos (tuotto)	2 174 464	1 892 540	1 900 000	100,4 %	87,4 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			125 620		
TOIMINTAKATE	-111 404 636	-116 954 130	-54 714 179	46,8 %	49,1 %

KÄYTTÖTALOUSARVIO

Kaikki sitovat tavoitteet on kytketty kuntastrategian strategisiin tavoitteisiin.

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Kansliapäällikkö Petra Ollus
Vaalit
Kansliapäällikkö Petra Ollus

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Vastaa vuoden 2023 eduskuntavaalien toimittamisesta.	Vaalilautakunnille ja vaalitoimitsijoille annetaan selkeää informaatiota.	Kunnan vaalitulos on selvillä klo 22.
Äänestäjille tarjotaan erilaisia vaihtoehtoja käyttää äänioikeuttaan.	Ennakkoäänestys ja vaalipäivän äänestys.	Vaalipäivän äänestyksen lisäksi järjestetään ennakkoäänestys, laitosäänestys ja kotiäänestys.

Toimiala

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalilain nojalla kunnan keskusvaalilautakunnalle kuuluvista tehtävistä kunnallisissa ja valtiollisissa vaaleissa sekä europarlamenttivaaleissa ja mahdollisissa kansanäänestyksissä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Eduskuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Presidentinvaali ja europarlamenttivaalit toimitetaan vuonna 2024.

Hyvinvointialuevaalit ja kuntavaalit toimitetaan vuonna 2025.

Toimintatilasto

	Hyvinvointialuevaalit 2022	Eduskuntavaalit 2023
Äänestysalueita	21	21
Äänioikeutettuja yhteensä	14 952	15 000
Äänestysprosentti yhteensä	58,5	70

Henkilöstö

Tehtäväalueella ei ole omaa henkilökuntaa.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	20 901	20 000	30 000	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	20 901	20 000	30 000	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-40 508	-39 240	-38 240	97,5 %	94,4 %
Palvelujen ostot	-9 560	-6 700	-6 200	92,5 %	64,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 349	-1 400	-2 900	207,1 %	45,7 %
Muut toimintakulut	-2 032	-2 660	-2 660	100,0 %	130,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-58 449	-50 000	-50 000	100,0 %	85,5 %
TOIMINTAKATE	-37 549	-30 000	-20 000	66,7 %	53,3 %

Toimielin:**Tilivelvollinen:****Tehtäväalue:****Talousarviovastaava:****TARKASTUSLAUTAKUNTA****Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rolf Sund****Tilintarkastus****Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rolf Sund****Toimiala**

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista toimintavuoden aikana sekä valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Lautakunta arvioi kunnan toimintaa ja taloutta laatimansa arviointisuunnitelman mukaisesti. Lautakunta esittää tarkastuskertomuksen perusteella valtuustolle, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-12 534	-13 410	-13 420	100,1 %	107,1 %
Palvelujen ostot	-22 325	-25 800	-25 800	100,0 %	115,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-200	-200	100,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-514	-590	-580	98,3 %	112,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-35 373	-40 000	-40 000	100,0 %	113,1 %
TOIMINTAKATE	-35 373	-40 000	-40 000	100,0 %	113,1 %

Toimielin:

KUNNANHALLITUS

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Yritysasias – ”Yrittäjämönteinen kunta” Yritysasiasoiden sujuva käsittely. Yksityisen sektorin, kunnan ja muiden julkisorganisaatioiden välinen innovatiivinen yhteistyö. Aktiivinen yritysneuvonta. Enemmän kunnan ja Mustasaassa toimivien yrittäjien välisiä kontakteja.	Sisäinen markkinointi ja yritysasioiden kanssa työskentelevien viranhaltijoiden välinen tiedonvaihto. Luodaan uusi malli yritysten neuvontaan ja informointiin. Mustasaaren yritysshotellin käynnistämiseksi tehdään innovatiivista yhteistyötä. Yritysneuvontaa Vasekin kautta ja omana toimintana. Kunta järjestää yrittäjille ohjelmaa ja tapaamisia joka kuukausi.	Viranhaltijoiden kuukausitapaamiset. Circle’s Edge -liikealueelle rakennetaan yritysshotelli, jossa informaatio ja palvelut yrittäjille toteutetaan uutta mallia käyttäen. Roolijako on selkeä, ja uusien yritysten määrä lisääntyy. Aiempaa useammat yritykset ovat tyytyväisiä kunnan palveluihin.
Markkinoidaan 1) kerrostalo-, rivitalo-, paritalo- ja omakotitontteja sekä 2) yritystontteja. Saadaan potentiaaliset asiakkaat tietoisemmiksi Mustasaaren tarjoamista eri asumismuodoista ja asuinympäristöistä.	1) Hyvin suunnattu markkinointi, jolla tavoitetaan potentiaalinen kohderyhmä. 2) Potentiaalisiin kerrostalorakentajiin otetaan yhteyttä suoraan. Asuintontteja markkinoidaan aktiivisesti perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa sekä osallistutaan messuille.	Uudet maanvuokrasopimukset / myydyt tontit. Seuraavaa kerrostaloa aletaan rakentaa Sepänkylään vuonna 2023. Positiivinen väestönkasvu. Tavoitetaso 19 650. Laaditaan markkinointistrategia.
Kiertotalous Kuntaan sijoittuu kiertotalousyrityksiä. Tutkitaan mahdollisuuksia rakennusmateriaalien kierrätykseen.	Yhteistyötä Vasekin ja mahdollisesti muiden kumppaneiden kanssa. Osallistutaan hankkeisiin.	Kiertotalousyritysten määrä lisääntyy. Mustasaari profiloituu kiertotalouden edelläkävijänä.
Kyläaktivismi Kunta tukee ja rahoittaa kehitystä kylissä.	Kunta auttaa löytämään sopivia rahoituslähteitä ja muita tapoja tukea hankkeiden käynnistämistä kylissä. Kunta jakaa vuosittain avustuksia kylien kehittämiseen.	1) Kylissä eri puolilla Mustasaarta aloitetaan useita hankkeita ja toimintaa. 2) Kunnan myöntämien määrärahojen avulla käynnistetään uusia hankkeita kylissä. 3) Kehitetään Wahlrooskan hevosurheilukeskusta.
Mustasaaren ilmastojohtaminen Lisätään koko kuntaorganisaation ja kuntalaisten tietoa ilmastojohtamisesta.	Toteutetaan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteet.	Kehitetään ilmastojohtamisen ja energianeuvonnan mallia. Ilmasto- ja energiastrategian toimenpiteistä on aloitettu suuri osa. Laaditaan uusi ilmastotilinpäätös. Yläkoululaisten ja kunnan viranhaltijoiden ympäristötiedon ja -asenteiden seurantamittaus keväällä 2023.
Talous Kunnalla on terve ja tasapainoinen talous. Talousarvio ja taloussuunnitelma varmistavat kestävä talouden myös pitkällä aikavälillä.	Kertynyt ylijäämä.	Kertynyt ylijäämä.

Toimielin:

KUNNANHALLITUS

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Investoinnit Kunnalla on vuosikate, joka mahdollistaa välttämättömät investoinnit ilman jatkuvaa velkataakan lisäämistä.	Kunnan investointiohjelman yhteensovittamisessa sovelletaan kunnan investointien hallinnan toimintasuunnitelmaa.	Investointitaso on kestävä myös pidemmällä aikavälillä. Investointi Mustasaaren sivistyskampuskeinoon lisää kuitenkin huomattavasti lainanottotarvetta tulevina vuosina.
Ohjausasiakirjat Kunnalla on tietoturvaperiaatteet ja -ohjeistus.	Kunnan tietoturvaperiaatteet valmistuvat.	Hyväksytyt tietoturvaperiaatteet. Tietoturvaperiaatteet ja -ohjeistus otetaan käyttöön toiminnassa.
Digitalisointi Kunta edistää toiminnassaan digitalisointia. Kunta tekee yhteistyötä usean Pohjanmaan kunnan kanssa hankkeessa "Digitaalinen osaaminen 2022–2024".	Hankkeessa kehitetään kunnan hallintokulttuureja ja hahmotellaan uusia digitaalisia käytänteitä, ratkaisuja ja työkaluja parantamaan kunnan tiedonhallintaa.	Kunnan työntekijöiden digitaalinen osaaminen paranee ja ymmärrys tiedonhallinnasta, tietoturvasta ja hyvästä hallinnosta kasvaa.
Viestintä Kunnan tavoitteena on kehittää nykyistä viestintää ja muodostaa uudet viestintäperiaatteet.	Lisätään kuntalaisten ymmärrystä päätöksentekoprosessista.	Kunnan viestintä on saavutettavaa, selkeää ja informoivaa. Huomio on kunnan talous- ja talousarvioviestinnän kehittämisessä.
HR Konsultoiva esimiestuki.	HR-HelpDesk, joka tarjoaa ehkäisevää ja kiireellistä apua erilaisissa HR-asioissa. Esihenkilötapaamiset, joissa annetaan esihenkilötyöskentelyä tukevaa ja ohjaavaa informaatiota avuksi arjen johtamis- ja HR-kysymyksiin.	Johtaminen vastaa kuntastrategiassa ja henkilöstöpoliittisessa toimintasuunnitelmassa esitettyihin tarpeisiin ja asetettuihin odotuksiin.
Fastighets Ab Korsholms Bostäder – pyrkii varmistamaan, että kaikissa kunnanosissa on tarjolla vuokra-asuntoja ja että asuin ympäristöt vastaavat nykyajan vaatimuksia ekologisesta kestävydestä.	Vuokra-asuntokannan jatkuva lisääminen. Ekologisesti kestäviä asuinkiinteistöjä.	Päätökset kerrostalojen rakentamisesta Sepänselällä. Yhteen asuinkiinteistöön asennetaan aurinkopaneelit.
Kiinteistö Oy Merten talo – toimintaa kehitetään yhteistyössä Merenkurkun maailmanperintö ry:n ja Merenkurkun saariston muiden toimijoiden kanssa.	Bergskäristä tehdään kaikkien käytettävissä oleva ulkoilualue. Bergskärille suunnitellaan yhteys.	Valmis suunnitelma.
Nykytuotoinen Mustasaari täyttää 50 vuotta. Ensimmäisen kerran Mustasaari mainittiin 675 vuotta sitten.	Kunta huomioi juhluvuoden Mustasaari 50/675 vuotta.	Kunta toteuttaa erilaisia tapahtumia juhluvuoden kunniaksi.
Kunta tarjoaa monipuolisia asumismahdollisuuksia eri elämänvaiheissa.	Laaditaan asuntopoliittinen ohjelma.	Ohjelma hyväksytään.

Toimielin:

KUNNANHALLITUS

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	13 123	17 000	102 000	600,0 %	777,3 %
Maksutuotot	778	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	86 963	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 025 456	394 830	419 630	106,3 %	40,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 126 320	411 830	521 630	126,7 %	46,3 %
Valmistus omaan käyttöön	13 545	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 959 718	-2 946 330	-3 179 650	107,9 %	107,4 %
Palvelujen ostot	-2 389 635	-2 268 000	-2 115 630	93,3 %	88,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-208 946	-147 000	-152 000	103,4 %	72,7 %
Avustukset	-198 051	-180 000	-180 000	100,0 %	90,9 %
Muut toimintakulut	-446 465	-427 775	-444 350	103,9 %	99,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-6 202 815	-5 969 105	-6 071 630	101,7 %	97,9 %
TOIMINTAKATE	-5 062 950	-5 557 275	-5 550 000	99,9 %	109,6 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			30 000		
TOIMINTAKATE, KV:n päätös			-5 520 000	99,3%	109,0%
Sisäiset vuokrat			-231 285		
Muut sisäiset palvelut			-63 350		

Toimielin:	KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen:	Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue:	Konsernihallinto
Talousarviovastaava:	Hallintojohtaja Marcus Beijar

Toimiala

Kunnanhallitus vastaa kunnan yleisestä kehittämisestä, kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä konserniohjauksesta.

Konsernijaosto avustaa kunnanhallitusta asioissa, jotka koskevat kunnan taloutta, konserniohjausta, kilpailutusta, henkilöstöpolitiikkaa, henkilöstöhallintoa, IT-toimintoja ja viestintää. Konsernijaosto seuraa aktiivisesti konserniyhteisöjen toimintaa ja keskustelee niiden johdon kanssa. Konsernijaosto avustaa kunnanhallitusta talouden seurannassa ja valvonnassa sekä kehittää kunnan henkilöstöpolitiikkaa.

Konsernihallinto vastaa hallintopalveluista, talouspalveluista, IT-palveluista, henkilöstöpalveluista sekä tukipalveluista, kuten puhelinvaihteesta, viestinnästä, käännöstoiminnasta ja hankintapalveluista. Konsernihallinto vastaa hallinnon tukipalvelujen ohjauksesta ja johdosta.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kunnan infopisteen ja puhelinvaihteen henkilötyövuosia on vähennetty vuoden 2022 aikana, koska henkilöstöä ja toimintoja on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2022.

Osa Pohjanmaan hyvinvointialueen ICT-ratkaisuista on toteutettu vuosina 2021–2022, mutta tärkeimmät muutokset tapahtuvat vuonna 2023, kun hyvinvointialueella siirrytään käyttämään kunnan toimijoiden tietoliikenteen ja työasemien sijasta hyvinvointialueen tietoliikenneinfrastruktuuria ja työasemia.

Hallintosääntö, valiokuntamalli ja organisaatorakenne arvioidaan vuoden aikana.

Otetaan käyttöön uusi talousjärjestelmä.

Kunta siirtyy digitaaliseen arkistointiin 1.1.2023.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi, kokoaik.	46		
osa-aik.	8		
Henkilötyövuosia	--	45,4	44,0
Henkilötyövuosia, työsuojeluvaltuutetut	--	1,5	0,8

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Konsernihallinto
Hallintojohtaja Marcus Beijar

KONSERNIHALLINTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 529	17 000	102 000	600,0 %	6671,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	7 606	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	999 099	394 830	419 630	106,3 %	42,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 008 234	411 830	521 630	126,7 %	51,7 %
Valmistus omaan käyttöön	13 545	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 638 291	-2 732 070	-2 958 670	108,3 %	112,1 %
Palvelujen ostot	-1 680 726	-1 747 990	-1 572 110	89,9 %	93,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-203 127	-141 000	-146 000	103,5 %	71,9 %
Avustukset	-55 300	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-430 152	-404 935	-421 390	104,1 %	98,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 007 597	-5 025 995	-5 098 170	101,4 %	101,8 %
TOIMINTAKATE	-3 985 818	-4 614 165	-4 576 540	99,2 %	114,8 %

Sisäiset vuokrat

-225 285

Muut sisäiset palvelut

-58 530

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen:	Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue:	Kuntakehitys
Talousarviovastaava:	Kehitysjohtaja Mikael Alaviitala

Toimiala

Kunnanhallitus vastaa kunnan yleisestä kehittämisestä, kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä konserniohjauksesta.

Tulevaisuus- ja kehittämisjaosto avustaa kunnanhallitusta kunnan kehittämistä koskevissa asioissa.

Kuntakehitys vastaa kunnan strategisesta suunnittelusta, maankäytön ohjauksesta, investointihankkeiden yhteensovittamisesta, elinkeinopolitiikasta, saariston, kylien, matkailun ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä sekä kunnan kestävästä kehityksestä, asuntopolitiikasta ja markkinoinnista.

Kuntakehitys koordinoi kunnan tukemia EU- ja muita hankkeita ja kunnan omaa hanketoimintaa.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Akkutuotantoon kytkeytyvän teollisuuden sijoittuminen vaikuttaa kunnan investointeihin. Kunnanhallitus seuraa tähän liittyvää työtä ja on valmis käsittelemään kunnalliseen rahoitukseen niveltäviä asioita, kun hankkeet ja ehdot ovat selvillä.

Työtä, jolla pyritään saavuttamaan kuntastrategian tavoite ”yrittäjämönteisin kunta”, jatketaan erilaisilla panostuksilla.

Mustasaaren kuntastrategia 2030 päivitetään.

Mustasaaren maailmanperintöalueen strategian päivitys aloitetaan.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi, kokoaik.	3		
hankkeet	1		
Sivutoimi	1		
Henkilötyövuosia	--	3,0	3,0

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Kuntakehitys
Kehitysjohdaja Mikael Alaviitala

KUNTAKEHITYS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	11 594	0	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	778	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	79 357	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	26 357	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	118 086	0	0	0,0 %	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-321 426	-214 260	-220 980	103,1 %	68,7 %
Palvelujen ostot	-708 909	-520 010	-543 520	104,5 %	76,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 819	-6 000	-6 000	100,0 %	103,1 %
Avustukset	-142 751	-180 000	-180 000	100,0 %	126,1 %
Muut toimintakulut	-16 313	-22 840	-22 960	100,5 %	140,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 195 218	-943 110	-973 460	103,2 %	81,4 %
TOIMINTAKATE	-1 077 132	-943 110	-973 460	103,2 %	90,4 %

Sisäiset vuokrat

-6 000

Muut sisäiset palvelut

-4 820

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:

SIVISTYSVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Mustasaari kehittää Sepänkylään vetovoimaisen sivistyskampuksen.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion käsittävän sivistyskampuksen suunnittelu jatkuu. Henkilökunnan yhteisiä suunnittelupäiviä, joissa luodaan tulevalle kampukselle uusi arvopohja. Kolme suunnittelutilaisuutta/lukukausi 2023.	Valmis suunnitelma Mustasaaren sivistyskampuksen uudeksi yhteiseksi arvopohjaksi. Uudisrakentaminen aloitetaan.
Lasten ja oppilaiden oma ilmasto- ja energiastrategia toteutetaan osana kunnan ilmasto- ja energiastrategiaa.	Strategian luovat lapset ja oppilaat varhaiskasvatuksesta lukioon.	Luodaan oppimispolku "vihreänä palapelinä" ja malli sille, miten yksiköt voivat tehdä yhdenvertaista ilmastotyötä niin että fokus on lasten ja nuorten aktiivisessa kiinnostuksessa. Kestävän kehityksen ajattelun on entistä enemmän läpäistävä lukion koko toimintaa.
Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen digitaalinen oppimispolku. Digitaalisen oppimispolun käyttöönotto tv-strategian mukaisesti.	Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa korostetaan lasten osallisuutta tv-työhön. Perusopetuksessa otetaan käyttöön seuraavat digitaalisen oppimispolun aihealueet: Ohjelmointi, graafinen suunnittelu ja mediakasvatus/mediataito.	Toteutettu käyttöönotto ja henkilökunnan ja lasten digiosaamisen lisääminen.
Toiminnan ulkoista arviointia tehdään säännöllisesti.	Arviointikysely lähetetään kaikille varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten huoltajille kevättalvella 2023.	Varhaiskasvatuksen vanhempainkyselyn keskiarvon tulee olla 4,33 niin että taso pysyy samana. Vastaava vanhempainkysely otetaan käyttöön perusopetuksessa.
Osaavat ja ammattitaitoiset koulunkäynninohjaajat, tukihenkilöt ja pedagogiset resurssihenkilöt.	Kunnan koulunkäynninohjaajat, tukihenkilöt ja pedagogiset resurssihenkilöt saavat täydennyskoulutusta. Mahdollisuus saada täydennyskoulutusta kolme päivää.	Työtehtäviinsä koulutettujen ja täydennyskoulutettujen ohjaajien ja tukihenkilöiden lukumäärä.
Lukiokoulutukseen kehitetään ohjaus- ja tukitoimintoja.	Lisätään panostusta ohjaukseen ja tukimuotoihin.	Opinto-ohjausta ja erityisopetusta vahvistetaan, uusia ohjausmuotoja kehitetään paikkaamaan ja ehkäisemään oppimisvajetta.
Korsholms gymnasiumissa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma 1.8.2021. Uusi opetussuunnitelma asettaa uusia ja isompia vaatimuksia digitalisoinnille, tiloille ja yhteistyölle kolmannen asteen kanssa.	Panostetaan edelleen yhteistyön kehittämiseen kolmannen asteen kanssa sekä sellaisten yritysten ja organisaatioiden kanssa, jotka voivat tuoda laadullista lisäarvoa lukion opiskelijoille. Digitalisaatio on luonteva osa opetusta ja oppimista. Lukio kehittää ainerajat ylittäviä teemaopintoja: uusia valinnaiskursseja sekä teemaviikkoja.	Opetussuunnitelman käyttöönotto opetuksessa. 10 uutta valinnaiskurssia, jotka järjestetään teemakokonaisuuksina.
Kehitetään henkilöstön hyvinvointia ja lisätään henkilöstön osaamis- ja motivaatiotasoa.	Huolehditaan, että työ määrä on linjassa henkilöstöresurssien kanssa.	Henkilöstön hyvinvointia ja muun muassa sairauspoissaolojen toistuvuutta seurataan sekä mahdollistetaan koulutuksia.

Toimielin:

SIVISTYSVALIOKUNTA

SIVISTYSVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 560 099	1 567 900	1 701 600	108,5 %	109,1 %
Maksutuotot	1 520 632	1 337 500	1 244 200	93,0 %	81,8 %
Tuet ja avustukset	630 512	563 520	732 330	130,0 %	116,1 %
Muut toimintatuotot	95 322	112 900	112 900	100,0 %	118,4 %
Toimintatuotot yhteensä:	3 806 564	3 581 820	3 791 030	105,8 %	99,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-28 030 618	-29 034 538	-30 851 930	106,3 %	110,1 %
Palvelujen ostot	-9 145 905	-9 560 424	-10 152 250	106,2 %	111,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 047 798	-1 149 229	-1 372 580	119,4 %	131,0 %
Avustukset	-1 269 907	-1 226 600	-1 206 200	98,3 %	95,0 %
Muut toimintakulut	-6 446 934	-6 491 938	-6 691 618	103,1 %	103,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-45 941 162	-47 462 729	-50 274 578	105,9 %	109,4 %
TOIMINTAKATE	-42 134 597	-43 880 909	-46 483 548	105,9 %	110,3 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			50 000		
TOIMINTAKATE, KV:n päätös			-46 433 548	105,8 %	110,2 %

Sisäiset vuokrat

-6 395 720

Muut sisäiset palvelut

-5 662 270

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Hallinto
Talousarviovastaava:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback

Toimiala

Hallinnon tehtäväalue huolehtii varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen, perusopetukseen, lukiokoulutukseen ja oppilashuoltoon sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvistä hallintoasioista.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Hallinnon tehtäväalue on muodostunut hallintotehtävistä sekä oppilashuollosta. Oppilashuolto on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.8.2022. Hallinnon henkilötyövuodet ovat vähentyneet 10 henkilötyövuodella.

Talousarvion rakenne muuttuu, kun opetuspäällikön viran kustannus siirretään hallinnon tehtäväalueelta perusopetuksen tehtäväalueelle. Perusopetuksen tehtäväalueelle on muodostettu kustannuspaikka *Perusopetus - hallinto*.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
<i>Hallinto, sivistysvaliokunta</i>			
Päätoimi, kokoaik.	5		
osa-aik.	1		
Päätuottamusmies, osa-aik.	1		
<i>Oppilashuolto</i>			
Päätoimi, kokoaik.	7		
osa-aik.	4		
<i>Hallinto, sivistysvaliokunta</i>			
Henkilötyövuosia, hallinto	--	7,0	6,5
Henkilötyövuosia, päätuottamusmies	--	0,5	0,5
<i>Oppilashuolto</i>			
Henkilötyövuosia	--	10,0	0,0

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

SIVISTYSVALIOKUNTA
Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Hallinto
Sivistysjohtaja Denice Vesterback

HALLINTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	3 338	0	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	15 095	75 050	2 700	3,6 %	17,9 %
Muut toimintatuotot	50	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	18 483	75 050	2 700	3,6 %	14,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-906 666	-877 390	-443 820	50,6 %	49,0 %
Palvelujen ostot	-106 495	-71 990	-42 900	59,6 %	40,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 846	-20 210	-17 000	84,1 %	216,7 %
Avustukset	-100	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-35 940	-32 410	-26 690	82,4 %	74,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 057 047	-1 002 000	-530 410	52,9 %	50,2 %
TOIMINTAKATE	-1 038 564	-926 950	-527 710	56,9 %	50,8 %

Sisäiset vuokrat -21 190

Muut sisäiset palvelut -5 800

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Perusopetus
Talousarviovastaava:	Opetuspäällikkö Linda Felixson

Toimiala

Perusopetus tarjoaa opetusta kaikille kunnassa asuville lapsille ja nuorille. Oppilaat saavat opetusta valtakunnallisesti vahvistetun tunti- ja opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus lainsäädännön sekä sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Vuosiluokkien 1–2 oppilaille sekä erityiseen tukeen oikeutetuille oppilaille tarjotaan aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa. Osa aamu- ja iltapäivätoiminnasta järjestetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Oppilashuoltoa järjestetään voimassa olevan lainsäädännön ja oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Perusopetuksen digitaalisten ratkaisujen kehittämistä jatketaan. Digitaalinen oppimispolku otetaan käyttöön kaikilla vuosiluokilla. Digitaalista laitteistoa täydennetään ja uusitaan, jotta kaikissa kunnan kouluissa saadaan käyttöön yhtä laadukkaita laitteet.

Mustasaaren sivistyskampus -hanke käynnistyy. Rakentaminen aloitetaan keväällä 2023. Hanke käsittää seuraavien yksiköiden tilasuunnittelun: Mustasaaren keskuskoulu, Korsholms högstadium ja Smedsby-Böle skola sekä suomen- ja ruotsinkieliset esiopetusyksiköt. Pedagoginen henkilökunta osallistuu kampuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelussa on priorisoitu yhteiskäyttöä, monitoimisuutta ja innovatiivisia oppimisympäristöjä.

Lasten ja oppilaiden oma ilmasto- ja energiastrategia toteutetaan osana kunnan ilmasto- ja energiastrategiaa. Luodaan oppimispolku ”vihreänä palapelinä” ja malli sille, miten yksiköt voivat tehdä yhdenvertaista ilmastotyötä niin että fokus on lasten ja nuorten aktiivisessa kiinnostuksessa.

Erityisopetus saa uusia toimintamuotoja. Etenkin pienryhmätoimintaa kehitetään vastaamaan erimuotoisen tuen tarpeeseen.

Syksyllä 2022 alkanut pedagogisen henkilökunnan ryhmämentorointi jatkuu.

Koulujen fokus on yhteisen arvopohjan kehittämisessä yhdessä oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien kanssa.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Mustasaaren sivistyskampuksen laajennus-, korjaus- ja saneeraustyöt jatkuvat. Hanke on mittava ja etenee vaiheittain.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Perusopetuksen oppilasmäärä			
VI. 1–9, ruotsinkieliset	1 903,5	1 898,5	1 906,0
VI. 1–9, suomenkieliset	612,5	615,0	602,5
Yhteensä	2 516,0	2 513,5	2 508,5
Kokonaiskustannukset, euroa/oppilas			
VI. 1–9	9 437	9 779	10 378

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset, kotikuntakorvaukset ja muu kuntien välinen laskutus sekä valtionavusteinen kehittämistoiminta eivät sisälly kokonaiskustannuksiin.

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

SIVISTYSVALIOKUNTA
Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Perusopetus
Opetuspäällikkö Linda Felixson

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi, kokoaik.	210	--	--
osa-aik.	131	--	--
Sivutoimi	1	--	--
Henkilötyövuosia	--	351	367

PERUSOPETUS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 360 164	1 449 300	1 603 000	110,6 %	117,9 %
Maksutuotot	77 533	87 500	94 200	107,7 %	121,5 %
Tuet ja avustukset	445 612	325 800	444 640	136,5 %	99,8 %
Muut toimintatuotot	88 670	112 900	112 900	100,0 %	127,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 971 979	1 975 500	2 254 740	114,1 %	114,3 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-15 611 463	-16 051 646	-17 193 780	107,1 %	110,1 %
Palvelujen ostot	-5 825 506	-5 865 869	-6 334 240	108,0 %	108,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-725 559	-694 669	-757 380	109,0 %	104,4 %
Avustukset	-220 519	-206 600	-181 200	87,7 %	82,2 %
Muut toimintakulut	-4 450 138	-4 454 250	-4 601 300	103,3 %	103,4 %
Toimintakulut yhteensä:	-26 833 186	-27 273 034	-29 067 900	106,6 %	108,3 %
TOIMINTAKATE	-24 861 208	-25 297 534	-26 813 160	106,0 %	107,9 %

Sisäiset vuokrat	-4 396 500
Muut sisäiset palvelut	-3 114 000

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Korsholms gymnasium
Talousarviovastaava:	Rehtori Joakim Bonns

Toimiala

Korsholms gymnasium tarjoaa laajan valikoiman perinteisiä ja yleissivistäviä lukiokursseja, monipuolista kielenopetusta sekä musiikki-, taide- ja liikuntakursseja.

Lukio antaa hyvän pohjan jatko-opiskeluun.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Korsholms gymnasiumissa otettiin 1.8.2021 käyttöön uusi opetussuunnitelma, joka asettaa uusia ja isompia vaatimuksia digitalisoinnille, tiloille ja yhteistyölle kolmannen asteen kanssa.

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Lain myötä oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan.

Korsholms gymnasium panostaa edelleen yhteistyön kehittämiseen kolmannen asteen kanssa sekä sellaisten yritysten ja organisaatioiden kanssa, jotka voivat tuoda laadullista lisäarvio lukion opiskelijoille.

Lukio jatkaa oppiainerajat ylittävien teemakokonaisuuksien kehittämistä. Lukio pyrkii tarjoamaan 10 uutta valinnaiskurssia, jotka toteutetaan teemaviikkoina.

Lisätään panostusta ohjaukseen ja tukimuotoihin: yksilöllisesti, ryhmässä ja vuosikursseittain. Opinto-ohjausta ja erityisopetusta vahvistetaan, uusia ohjausmuotoja kehitetään paikkaamaan ja ehkäisemään oppimisvajetta.

Korsholms gymnasiumin lisärakennuksen esisuunnittelu tehdään kunnan sisäisen ohjeen mukaisesti. Lisärakennus mahdollistaisi sisään otettavien opiskelijoiden määrän nostamisen 85 opiskelijasta 105 opiskelijaan vuodessa. Yli 200 oppilaan suuret ikäluokat ovat tulossa, ja kunnan pitäisi tarjota 50 prosentille oppilaista mahdollisuus lukio-opintoihin.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Opiskelijoita	248	255	255
Toimintakate euroa/opiskelija	6 696	7 117	8 336
Lukioon siirtyneitä	85/85	85/85	85/85

Kohdassa Lukioon siirtyneitä näkyy uusien opiskelijoiden määrä Korsholms gymnasiumissa talousarviovuoteen vaikuttavan kahden lukuvuoden alussa.

Henkilöstö

		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi,	kokoaik.	14	--	--
	osa-aik.	0	--	--
Tuntipalkkaiset,	kokoaik.			
	osa-aik.			
Sivutoimi		9	--	--
Henkilötyövuosia		--	15,4	17

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

SIVISTYSVALIOKUNTA
Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Korsholms gymnasium
Rehtori Joakim Bonns

KORSHOLMS GYMNASIUM	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	82 485	58 840	62 110	105,6 %	75,3 %
Muut toimintatuotot	2 023	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	84 508	58 840	62 110	105,6 %	73,5 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 177 533	-1 242 830	-1 471 660	118,4 %	125,0 %
Palvelujen ostot	-290 513	-295 741	-314 670	106,4 %	108,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-102 648	-158 850	-224 300	141,2 %	218,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-174 457	-172 580	-177 110	102,6 %	101,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 745 151	-1 870 001	-2 187 740	117,0 %	125,4 %
TOIMINTAKATE	-1 660 644	-1 811 161	-2 125 630	117,4 %	128,0 %

Sisäiset vuokrat -164 410
 Muut sisäiset palvelut -247 890

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Talousarviovastaava:	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö Anna Törnroos-Mård

Toimiala

Varhaiskasvatustoimintaa ja esiopetusta tarjotaan tarpeiden mukaan kummallekin kieliryhmälle. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään lakisääteisessä ajassa.

Lapsi/esioppilas saa osallistua varhaiskasvatustoimintaan ja esiopetukseen vahvistetun opetussuunnitelman mukaisesti.

Esiopetukseen järjestetään maksuton kuljetus lainsäädännön sekä sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Esiopetuksen oppilashuolto järjestetään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönottoa jatketaan, minkä vuoksi panostetaan henkilökunnan täydennyskoulutukseen ja päiväkotien tieto- ja viestintätekniisiin (tv) laitteisiin. Mustasaaren sivistyspalveluissa otetaan käyttöön digitaalinen oppimispolku.

Lasten ja oppilaiden oma ilmasto- ja energiastrategia toteutetaan osana kunnan ilmasto- ja energiastrategiaa. Strategian luovat lapset ja oppilaat varhaiskasvatuksesta lukioon.

Varhaiskasvatuksessa lapsen oikeus tukeen vahvistuu merkittävästi 1.8.2022 varhaiskasvatuslain muutoksella. Lakimuutos lisää muun muassa hallintopäätösten määrää, mikä taas lisää resurssitarvetta, ja tämä on huomioitu varhaiskasvatuksen hallintokustannuksissa.

Mustasaaren sivistyskampuksen suunnittelu etenee. Hanke käsittää seuraavien yksiköiden tilasuunnittelun: Mustasaaren keskuskoulu, Korsholms högstadium ja Smedsby-Böle skola sekä suomen- ja ruotsinkieliset esiopetusyksiköt. Pedagoginen henkilökunta osallistuu kampuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelussa ja toteutuksessa priorisoidaan yhteiskäyttöä, monitoimisuutta ja innovatiivisia oppimisympäristöjä.

Koivulahden alueen päiväkotiratkaisuista tehdään kokonaissuunnittelu valtuuston ja kunnanhallituksen aikaisempien päätösten mukaisesti.

Kunnan eteläosissa on valmius suunnitteluun teollisuusinvestoinnit ja suunnitellut asuinalueet huomioiden.

Pohjois-Mustasaaren alueen päiväkotiratkaisujen suunnittelu.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Mustasaaren sivistyskampuksen suunnittelua jatketaan, ja suunnitteluun sisältyy suomenkielinen ja ruotsinkielinen esiopetusyksikkö Sepänkylään. Kummankin yksikön tilat huomioidaan sivistyskampuksen suunnittelussa.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Lapsia varhaiskasvatuksessa/ esiopetuksessa	1 290	1 300	1 310
joista lapsia perhepäivähoidossa	50	55	32

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

SIVISTYSVALIOKUNTA
Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Varhaiskasvatus ja esiopetus
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö
Anna Törnroos-Mård

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
<i>Varhaiskasvatus ja esiopetus</i>			
Päätoimi, kokoaik.	278	--	--
osa-aik.	7	--	--
<i>Hallinto, varhaiskasvatus</i>			
Päätoimi, kokoaik.	3	--	--
osa-aik.	1	--	--
<i>Varhaiskasvatus ja esiopetus</i>			
Henkilötyövuosia	--	275	281
<i>Hallinto, varhaiskasvatus</i>			
Henkilötyövuosia	--	3,5	4,0

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	196 597	118 600	98 600	83,1 %	50,2 %
Maksutuotot	1 443 099	1 250 000	1 150 000	92,0 %	79,7 %
Tuet ja avustukset	87 320	103 830	222 880	214,7 %	255,2 %
Muut toimintatuotot	4 579	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 731 595	1 472 430	1 471 480	99,9 %	85,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-10 334 955	-10 862 672	-11 742 670	108,1 %	113,6 %
Palvelujen ostot	-2 923 390	-3 326 824	-3 460 440	104,0 %	118,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-211 744	-275 500	-373 900	135,7 %	176,6 %
Avustukset	-1 049 288	-1 020 000	-1 025 000	100,5 %	97,7 %
Muut toimintakulut	-1 786 399	-1 832 698	-1 886 518	102,9 %	105,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-16 305 777	-17 317 694	-18 488 528	106,8 %	113,4 %
TOIMINTAKATE	-14 574 182	-15 845 264	-17 017 048	107,4 %	116,8 %

Sisäiset vuokrat -1 813 620
 Muut sisäiset palvelut -2 294 580

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Mahdollistaa yhteiskuntaan integroituminen ja siihen osallistuminen luomalla koulutus- ja työllisyysedellytyksiä ja antaa työkaluja arjessa toimimiseen.	Pakolaisten vastaanotto vahvistetun kotouttamisohjelman mukaan.	Kunnanvaltuuston vahvistamat kuntapaikat täytetään kotouttamisohjelman mukaisesti.
Mahdollistaa yhteiskuntaan integroituminen ja siihen osallistuminen luomalla koulutus- ja työllisyysedellytyksiä ja antaa työkaluja arjessa toimimiseen.	Säilyttää alhainen työttömyystaso, lisätä työllisyyttä ja torjua syrjäytymistä. Tarjotaan työllistämistoimia aktiivisesti.	Työttömyysaste. Toteutettuja työllistämistoimipäiviä.
Vapaa-aika ja kulttuurin tavoitteena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.	Järjestetään tai ollaan mukana järjestämässä isoja tapahtumia omana toimintana tai yhdessä muiden kanssa.	Vuoden aikana järjestetään vähintään: kaksi isoa tapahtumaa (kohderyhmä isompi kuin kunta).
Luodaan liikunnan, taiteen ja kulttuurin strategioita ja toimintoja kaikille ikäryhmille sekä annetaan kuntalaisille mahdollisuus aktiiviseen liikunta- ja kulttuuripalvelujen käyttöön toimialalla, joka vastaa ajan vaatimuksiin ja poistaa osallisuuden esteitä, syventää ymmärtämistä ja tukee hyvinvointia.	Järjestetään toimintaa ja tapahtumia tiimeittäin. Järjestetään lomatoimintaa, tekemistä ja tapahtumia talvi-, kesä- ja syyslomilla. Kulttuuripolku kaikenikäisille. Kaikukortti-järjestelmän käynnistäminen kulttuurin käyttäjien aktivoimiseksi.	kolme tiimin järjestämää toimintaa tai tapahtumaa vuoden aikana (pääasiallinen kohderyhmä kunnan sisällä). toimintaa ja tapahtumia koulujen talvi-, kesä- ja syyslomilla. Kulttuuripolun osallistujat ja Kaikukortin käyttäjät.
Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa jatkossakin kursseja ja toimintaa kaikille. Vuonna 2023 kurssitoimintaa kehitetään ja pyritään lisäämään kurssien ja opetustuntien määrää. Lisäksi panostetaan toimeksiantokoulutusten kehittämiseen sekä tapahtumien määrän lisäämiseen Mustasaari-salissa.	Etä- ja hybridikurssien tarjoamista jatketaan vaihtoehtona läsnäkurseille. Panostetaan opiston markkinointiin. Toimeksiantokoulutuksen kehittämiseen on käytössä 25 prosentin resurssi. Tehdään yhteistyötä useiden kunnan osastojen kanssa sisäisissä toimeksiantokoulutuksissa ja tarjotaan toimeksiantokoulutusta myös ulkopuolisille toimijoille.	Vuonna 2023 tarjotaan - 80 verkko-/hybridikurssia - 625 kurssia ja luentoa - vähintään 10 000 opetustuntia. Vuonna 2023 tuotetaan vähintään 150 toimeksiantokoulutuksen tuntia. Aikuisopisto suunnittelee ja tarjoaa monipuolisen viikonloppukurssien tarjonnan.
Kirjastot jatkavat kaikkien palvelupisteidensä tilojen kehittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjastojen vahvuuteen helposti saavutettavina ja osallistavina kohtaamispaikkoina.	Toiminnan kaikissa osissa otetaan huomioon eri asukasryhmien tarpeet.	Kävijämäärä ja lainaus lisääntyvät kaksi prosenttia. Omatoimikirjaston toiminta laajenee toiseen palvelupisteeseen.
Musiikkiopiston tavoitteena on laajentaa musiikin ja tanssin monipuolisen opetuksen edellytyksiä. Opisto pyrkii tarjoamaan opetusta useammassa kunnan osissa kuin aikaisemmin.	Osaava henkilökunta antaa musiikin ja tanssin opetusta lapsille ja nuorille kunnan eri paikoissa. Opiston toiminta on pääasiassa lapsille ja nuorille.	Vuonna 2023 toteutetaan 7 200 musiikin ja tanssin opetustuntia.

Toimielin:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

HYVINVOINTIVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	224 784	335 950	308 950	92,0 %	137,4 %
Maksutuotot	232 038	340 000	328 000	96,5 %	141,4 %
Tuet ja avustukset	446 190	388 779	413 594	106,4 %	92,7 %
Muut toimintatuotot	196 327	153 573	172 208	112,1 %	87,7 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 099 340	1 218 302	1 222 752	100,4 %	111,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 470 561	-2 733 667	-3 009 046	110,1 %	121,8 %
Palvelujen ostot	-791 581	-820 674	-883 639	107,7 %	111,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-268 625	-295 846	-324 010	109,5 %	120,6 %
Avustukset	-886 889	-997 000	-995 500	99,8 %	112,2 %
Muut toimintakulut	-618 905	-779 586	-883 230	113,3 %	142,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 036 561	-5 626 773	-6 095 425	108,3 %	121,0 %
TOIMINTAKATE	-3 937 221	-4 408 471	-4 872 673	110,5 %	123,8 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			100 000		
TOIMINTAKATE, KV:n päätös			-4 772 673	108,3 %	121,2 %
Sisäiset vuokrat			-722 200		
Muut sisäiset palvelut			-247 227		

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Hyvinvointia edistävä toiminta
Talousarviovastaava:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars

Toimiala

Tehtäväalueeseen kuuluu hyvinvointia edistävän toiminnan, vapaa-aika ja kulttuurin, Mustasaaren aikuisopiston, Mustasaaren kirjastojen ja Mustasaaren musiikkiopiston hallintoasiat.

Lisäksi se käsittää kotouttamistoiminnan, työllistämisen ja etsivän nuorisotyön.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Toimintaa kehitetään edelleen ja sopeutetaan sitä sote-uudistuksesta aiheutuvien uusien edellytysten perusteella sekä kehitetään hyvinvointivaliokuntaa uutena toimialana kunnassa. Kehitetään sisäisiä ja ulkoisia yhteistyömuotoja.

Luodaan hyvinvointipalveluihin rakenne. Osallisuutta pitää kehittää.

Kuntouttava työtoiminta siirtyy todennäköisesti Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Työttömistä aiheutuvat kustannukset ovat jatkossakin kunnalla. Kuntaan jääviä, työllisyyttä edistäviä palveluita pitää kehittää.

Kunnan ja hyvinvointialueen välistä jakoa avustusten myöntämisessä täsmennetään.

Hyvinvointisuunnitelman laatiminen ja seuranta. Kunta saa todennäköisesti vuodesta 2023 alkaen valtionavustusta hyvinvointia edistävän toiminnan toteuttamiseen. Avustuksen koko perustuu 14 prosessi-indikaattoriin (peruskoulut 4, liikunta 5 ja kuntajohto 5) ja 6 tulosindikaattoriin (toimeentulotuki, koettu terveys, ylipaino, työkyvyttömyyseläke, kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot, koulupudokkaat). Toimintaa tarkistetaan vastaamaan näihin indikaattoreihin.

Kunta on päättänyt majoittaa ukrainalaisia pakolaisia niin sanotun kuntamallin mukaan, mikä tarkoittaa myös asuntotarpeen lisääntymistä.

Etsivän nuorisotyön piirissä tarjotaan nuorille maksuttomasti mahdollisuuksia löytää ja kokeilla harrastuksia ja vapaa-aikatoimintaa. Etsivän nuorisotyön valtionavustukset voivat vähentyä vuonna 2023.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kehitetään toimintaa edelleen ja sopeutetaan sitä sote-uudistuksesta aiheutuvien uusien edellytysten perusteella.

Työ- ja elinkeinopalvelujen uudistus vuonna 2024.

Uusi uimahalli Sepänkylään.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Henkilötyövuosia		9,75	10,6

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Hyvinvointia edistävä toiminta
Hyvinvointijohtaja Otto Domars

HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ TOIMINTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	193 183	241 000	210 000	87,1 %	108,7 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	273 897	264 734	264 734	100,0 %	96,7 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	467 080	505 734	474 734	93,9 %	101,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-368 033	-459 590	-573 673	124,8 %	155,9 %
Palvelujen ostot	-434 518	-398 244	-384 374	96,5 %	88,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 984	-11 800	-11 800	100,0 %	395,5 %
Avustukset	-527 307	-555 300	-555 300	100,0 %	105,3 %
Muut toimintakulut	-28 242	-42 950	-43 180	100,5 %	152,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 361 083	-1 467 884	-1 568 327	106,8 %	115,2 %
TOIMINTAKATE	-894 003	-962 150	-1 093 593	113,7 %	122,3 %

Sisäiset vuokrat

-23 830

Muut sisäiset palvelut

-114 887

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta
Talousarviovastaava:	Vapaa-aikapääällikkö Mikael Österberg

Toimiala

Tehtäväalueeseen kuuluu vapaa-aikatoimintaan liittyvät hallintoasiat sekä liikunta- ja nuorisotoiminta, nuorisotiedotus, ehkäisevä päihdetyö, kulttuuritoiminta ja matalan kynnyksen toiminta.

Tehtäväalue käsittää myös nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kehitetään liikkumisen iloa hankkeessa "Minikids in action", jonka kohderyhmä on 4–5-vuotiaat. Täydennyskoulutetaan henkilöstöä liikkumisesta, jotta yksiköiden jokapäiväiseen toimintaan saadaan lisää liikuntaa.

Lisätään liikkuvaa nuorisotyötä kunnassa jalkautumalla kyliin iltaisin sekä tekemällä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa kohtaamispaikkojen luomiseksi nuorille eri puolille kuntaa.

Lisätään nuorten Kysy pois! -neuvontapalvelun toimintaa. Vakiinnutetaan koulujen teemapaketteja ja kehitetään niitä sekä toteutetaan niihin liittyvä chatti. Järjestetään alan ammattilaisille kaksi seminaaria, joista vuoden aikana toteutetaan yksi suomeksi ja yksi ruotsiksi. Jatketaan panostusta useampien suomenkielisten kuntien saamiseksi mukaan toimintaan.

Kehitetään ehkäisevää päihdetyötä siten, että se kattaa myös aikuiset ja ikääntyneet. Jatkuvaa toimintaa kunnan nuorille esimerkiksi Ninni-ryhmätoimintana ja tiiviinä yhteistyötä kunnan yläkoulun ja lukion kanssa.

Kehitetään ikääntyneiden hyvinvointia edistävää toimintaa yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa, esimerkiksi hyvinvointialue, aikuisopisto, Folkhälsan, eläkeläisyhdistykset ja seurakunnat. Koska Senioripisteen henkilökunta (päiväkeskusohjaaja lukuun ottamatta) on siirtynyt hyvinvointialueelle, Senioripisteen henkilöstöresurssia on tarkistettava.

Luodaan ikääntyneille ja vanhustenhuollon ja omaishoidon henkilökunnalle hyvä perusta terveisiin elämäntapoihin jatkamalla hanketta Jokapäiväinen liikunta iäkkäille.

Vahvistetaan kulttuurityön perusmahdollisuuksia, osallistutaan kulttuurityön kehittämiseen Pohjanmaalla, järjestetään kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa.

Liikunnan, nuorison ja kulttuurin avustukset ja stipendit.

- Liikunta, 128 400 euroa, toiminta-avustus, hoitoavustus ja vuokratuki
- Nuoriso, 42 250 euroa, toiminta-avustus, seurantaloiden käyttöavustus ja vuokratuki
- Kulttuuri, 315 000 euroa, yleishyödylliset avustukset, toiminta- ja hankeavustus. Avustus vapaille musiikkikouluille, taiteilijastipendit ja vuokratuki. Avustus Stundarsille, Vaasan kaupunginteatterille ja Korsholman Musiikkijuhlille.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kehitetään ja sopeutetaan toimintaa uuden rakenteen mukaisten edellytysten pohjalta.

Kehitetään liikkumisen iloa hankkeessa "Minikids in action", kohderyhmänä eskarilaiset. Täydennyskoulutetaan henkilöstöä liikkumisesta, jotta yksiköiden jokapäiväiseen toimintaan saadaan lisää liikuntaa.

Syksyllä 2022 suunnitellaan seuraava, vuosina 2024–2026 toteutettava ikääntyvien liikkumishanke, ja haetaan siihen varoja.

Sepänkylän uimahallin toiminta käynnistyy vuonna 2024.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Henkilötyövuosia	12,0	13,3	14,15

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta
Vapaa-aikapääällikkö Mikael Österberg

VAPAA-AIKA- JA KULTTUURITOIMINTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	3 344	70 950	70 950	100,0 %	2121,7 %
Maksutuotot	7 837	10 000	11 000	110,0 %	140,4 %
Tuet ja avustukset	74 302	37 385	57 200	153,0 %	77,0 %
Muut toimintatuotot	83 461	29 800	33 000	110,7 %	39,5 %
Toimintatuotot yhteensä:	168 943	148 135	172 150	116,2 %	101,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-482 575	-536 844	-610 560	113,7 %	126,5 %
Palvelujen ostot	-61 001	-91 165	-114 880	126,0 %	188,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 030	-32 170	-38 010	118,2 %	165,0 %
Avustukset	-359 583	-441 700	-440 200	99,7 %	122,4 %
Muut toimintakulut	-194 707	-335 816	-370 530	110,3 %	190,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 120 895	-1 437 695	-1 574 180	109,5 %	140,4 %
TOIMINTAKATE	-951 952	-1 289 560	-1 402 030	108,7 %	147,3 %

Sisäiset vuokrat

-263 160

Muut sisäiset palvelut

-25 130

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Mustasaaren aikuisopisto
Talousarviovastaava:	Rehtori Monika Fröjdö

Toimiala

Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa vapaaseen sivistystyöhön perustuvaa koulutusta, josta säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa. Toiminta käsittää yleissivistäviä ja ainekohtaisia kursseja sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja kädentaidoissa. Kurssitoiminnan suunnittelussa otetaan huomioon muun muassa kuntastrategia ja toimintasuunnitelmat. Lisäksi opisto tarjoaa toimeksiantokoulutusta, osallistuu hanketoimintaan ja on osa Welcome office -palvelupistettä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Mustasaaren aikuisopisto jatkaa yhteistyön kehittämistä kunnan osastojen ja lähialueen opistojen kanssa. Opisto hakee myös ulkoista hankerahoitusta toiminnan kehittämiseen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen rahoittamiseen. Syyslukukaudesta 2023 alkaen opistossa on suunnittelun vastuuopettaja.

Lukuvuonna 2022–2023 toimeksiantokoulutustoiminnan kehittämistä vahvistetaan lisäresurssilla (25 prosenttia). Yhteistyötä kuntakehityksen ja yrittäjien kurssitoiminnan kanssa kehitetään. Tehdään markkinointistrategia, joka tulee voimaan vuonna 2023.

Mustasaari-salin tekniikkaa kehitetään edelleen vuonna 2023, ja salia pystytään tarjoamaan useammille ja isommille, tekniikalle enemmän vaatimuksia asettaville tapahtumille.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Etä- ja hybridikurssien tarjoamista jatketaan vaihtoehtona läsnäkurssille. Tällä tavoin vastataan kysyntään ja tarpeisiin sekä kuntastrategiaan ja kunnan ilmasto- ja energiastrategiaan. Kursseja ja opetustunteja pyritään lisäämään. Vuosina 2024–2025 opisto pystyy tarjoamaan isompia, tekniikalle enemmän vaatimuksia asettavia tapahtumia Mustasaari-salissa.

Suunnitelmassa on syyslukukaudesta 2024 alkaen pystyä tarjoamaan kursseja, joista hankittu osaaminen voidaan tunnustaa oppimisprosessissa. Käytössä on ePerusteet-palvelu, ja suoritustietoja voidaan viedä Koski-tietovarantoon.

Yhteistyössä kunnan osastojen kanssa opisto on kehittänyt kulttuuritalon aulassa tapahtuvaa toimintaa.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2021	2022	2023
Yksittäisiä, rekisteröityjä opiskelijoita	2 768	3 900	4 000
Kurssi-ilmoittautumisia	4 422	6 000	7 000
Toteutuneita tunteja	8 613	11 548	12 000
Toteutuneita kursseja	469	623	630
Kustannukset/kurssilainen (br/n)	207/67	190/42	194/46
Kustannukset/opetustunti (br/n)	96/33	108/24	106/25

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2021	2022	2023
Henkilötyövuosia	-	8,6	8,6

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Mustasaaren aikuisopisto
Rehtori Monika Fröjdö

MUSTASAAREN AIKUISOPISTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	11 058	15 000	18 000	120,0 %	162,8 %
Maksutuotot	134 347	237 000	232 000	97,9 %	172,7 %
Tuet ja avustukset	91 233	77 000	71 500	92,9 %	78,4 %
Muut toimintatuotot	10 184	36 465	32 900	90,2 %	323,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	246 822	365 465	354 400	97,0 %	143,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-685 166	-751 910	-781 580	103,9 %	114,1 %
Palvelujen ostot	-151 229	-186 120	-223 120	119,9 %	147,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 211	-46 036	-45 860	99,6 %	206,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-172 500	-180 390	-215 500	119,5 %	124,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 031 106	-1 164 456	-1 266 060	108,7 %	122,8 %
TOIMINTAKATE	-784 284	-798 991	-911 660	114,1 %	116,2 %

Sisäiset vuokrat

-198 350

Muut sisäiset palvelut

-48 100

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Kirjastotoiminta
Talousarviovastaava:	Kirjastopalveluiden päällikkö Maria Kronqvist-Berg

Toimiala

Mustasaaren kirjastoissa kuntalaisille on tarjolla monipuolisesti kirjallisuutta, tietoa ja kulttuuria eri muodoissa. Kirjastolla on seuraavat palvelupisteet: pääkirjasto kulttuuritalossa Sepänkylässä, Koivulahden kirjasto, Sulvan kirjasto, Raippaluodon kirjasto ja Björköbyn kirjasto. Lisäksi kirjastoauto palvelee noin 60 pysäkillä eri puolilla kuntaa. Kirjastot ovat auki yhteensä noin 7 000 tuntia vuodessa, ja Koivulahden kirjasto toimii lisäksi omatoimikirjastona. Palvelurakenne on hajautettu, ja sillä mahdollistetaan hyvä palvelutaso lähellä kuntalaisia.

Kirjaston kokoelmissa on runsaat 160 000 kappaletta kirjoja, äänikirjoja, aikakauslehtiä, DVD-filmejä, CD-levyjä ja lisäksi päivälehtiä ja digitaalisia aineistoja, kuten e-kirjoja ja -lehtiä sekä äänikirjoja ja elokuvia suoratoistona. Lainattavana on myös liikuntavälineitä yhteistyönä vapaa-aika- ja kulttuuriosaston kanssa. Kaikki ovat kuntalaisten vapaasti käytettävissä.

Kirjasto tekee yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa, ja kaukolainoja voi tilata kotimaasta ja ulkomailta. Mustasaaren kirjastot ovat osa Fredrika-kirjastoja, jotka ylläpitävät verkkopalvelua finna.fredrika.fi. Lisäksi kirjasto toimii kunnan muiden yksiköiden tukipalveluna ja yhteistyökumppanina.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kirjasto jatkaa palveluidensa kehittämistä vastaamaan paikallisiin tarpeisiin. K.V. Åkerblomin kokoelman hanketyö jatkuu. Kaksikielinen seniorihanke Läsupplevelser för livet / Elämänmittaisia lukuelämyksiä jatkuu vuonna 2023 ja sen myötä panostaminen hyvinvointiin, helposti saatavilla oleviin palveluihin ja tilojen mukauttamiseen.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Aloitetaan uuden kirjastoauton hankinnan valmistelutyö muun muassa kävijöiden tarvekartoituksella. Käyttäjystävällisten kirjastotilojen kehittämistä jatketaan, ja kirjasto osallistuu myös kulttuuritalon aulan suunnitteluun.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Lainat yhteensä	281 112	290 000	295 800
Käynnit	108 498	165 000	168 300
Käyttökustannukset, euroa/asukas	46,22	47,82	52,27

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Henkilötyövuosia	13,12	13,12	13,12

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Kirjastotoiminta
Kirjastopalveluiden päällikkö
Maria Kronqvist-Berg

KIRJASTOTOIMINTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	4 000	0	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	9 728	8 000	8 000	100,0 %	82,2 %
Tuet ja avustukset	6 075	9 660	20 160	208,7 %	331,8 %
Muut toimintatuotot	72 267	53 000	80 000	150,9 %	110,7 %
Toimintatuotot yhteensä:	92 071	70 660	108 160	153,1 %	117,5 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-504 530	-517 890	-572 790	110,6 %	113,5 %
Palvelujen ostot	-89 600	-95 350	-108 910	114,2 %	121,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-206 739	-197 500	-222 000	112,4 %	107,4 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-190 371	-190 190	-221 350	116,4 %	116,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-991 239	-1 000 930	-1 125 050	112,4 %	113,5 %
TOIMINTAKATE	-899 168	-930 270	-1 016 890	109,3 %	113,1 %
Sisäiset vuokrat			-208 500		
Muut sisäiset palvelut			-50 640		

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Mustasaaren musiikkiopisto
Talousarviovastaava:	Rehtori Rabbe Franzén

Toimiala

Mustasaaren musiikkiopisto on oppilaitos, joka järjestää musiikin ja tanssin perusopetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain nojalla. Musiikkiopisto voi järjestää myös muuta musiikkiin ja tanssiin liittyvää taiteen opetusta sekä muuta taiteen edistämiseen tähtäävää toimintaa. Opetusta annetaan ruotsin ja suomen kielellä, ja toiminta on suunnattu ensisijaisesti Mustasaarella asuville lapsille ja nuorille.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Ryhmäopetus on vähentynyt paljon, minkä yhtenä syynä on koronavirus. Yritetään saada opetus vielä enemmän ulottumaan koko kuntaan ja useampiin paikkoihin tekemällä lisäpanostus.

Suomen- ja ruotsinkielinen lasten musiikkileikkikoulu täytyy rakentaa alusta asti.

Musiikkiopiston tavoitteena on vuonna 2023 antaa 7 200 musiikin ja tanssin opetustuntia.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Musiikkiopiston tavoitteena on olla koko kunnan opisto ja tarjota opetusta kunnan eri osissa, joissa musiikkiin ja tanssiin on kiinnostusta. Opettajan kulkeminen opetuspaikkaan sen sijaan että 10 oppilasta kulkee opetettavaksi Sepänkylään sopii hyvin kunnan ilmastotavoitteisiin.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Osallistujia lapsille ja nuorille järjestetyssä toiminnassa	780	790	765

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Henkilötyövuosia	3,8	3,8	3,8

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Mustasaaren musiikkiopisto
Rehtori Rabbe Franzén

MUSTASAAREN MUSIIKKIOPISTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	13 200	9 000	10 000	111,1 %	75,8 %
Maksutuotot	80 126	85 000	77 000	90,6 %	96,1 %
Tuet ja avustukset	684	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	30 415	34 308	26 308	76,7 %	86,5 %
Toimintatuotot yhteensä:	124 424	128 308	113 308	88,3 %	91,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-430 257	-467 433	-470 443	100,6 %	109,3 %
Palvelujen ostot	-55 234	-49 795	-52 355	105,1 %	94,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 662	-8 340	-6 340	76,0 %	46,4 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-33 086	-30 240	-32 670	108,0 %	98,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-532 239	-555 808	-561 808	101,1 %	105,6 %
TOIMINTAKATE	-407 815	-427 500	-448 500	104,9 %	110,0 %
Sisäiset vuokrat			-28 360		
Muut sisäiset palvelut			-8 470		

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Tietoa ajankohtaisista asema- ja yleiskaavoista ja vapaista tonteista on helposti saatavilla sekä ruotsiksi että suomeksi kunnan verkkosivuilla.	Ajankohtaisista kaavoista ja vapaista tonteista on saatavilla kartta-aineisto kunnan verkkosivuilla kohdassa Yhteiskunta ja asuminen / Kaavoitus.	Aineistoa päivitetään jatkuvasti suunnitteluprosessin edetessä. Kartat vapaista tonteista päivitetään kuukauden kuluessa tontin varaamisesta.
Kunnan satamien kehittäminen.	Paikallisten yhdistysten tai elinkeinonharjoittajien kanssa tehdään yhteistyösopimus.	Raippaluodon sataman kehittämissuunnitelmaa koskevat neuvottelut saadaan päätökseen.
		Klobbskatin sataman kehittämissuunnitelma päivitetään.
Virkistysreittien kehittäminen.	Äppeldalen–Hästhagen-virkistysreitin varrelle rakennetaan kohtaamispaikkoja.	Vähintään yksi teemapuisto saadaan valmiiksi.
Sepänkylän torin kehittäminen.	Järjestetään markkinointikampanja.	Tehdään vähintään kaksi kauden mittaista vuokrasopimusta.
Kehittämissuunnitelma otetaan huomioon budjetoinnissa ja toimenpide-ehdotusten toteuttaminen aloitetaan.	Kehittämissuunnitelmaa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi aletaan toteuttaa.	Kehittämissuunnitelmaa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi kunnassa toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.
		250 liikennemerkkiä/infotaulua asennetaan.
		Viidellä ongelma-alueella tehdään toimenpiteitä.
Panostuksia kylissä oleviin liikuntapaikkoihin ja niiden kehittämiseen.	Kunnan urheilumajojen ylläpito edellyttää kuntotarkastusten toimenpide-ehdotusten mukaisia saneerauksia/uudistuksia.	Toimenpiteet toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.
	Suunnitellaan kastelulaitteisto yhtä liikuntapaikkaa varten.	Kastelulaitteisto suunnitellaan ja toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.
	Tekonurmikenttien rakentaminen kunnan kouluille.	Toimenpiteet toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.
Vikailmoitukset ja varaukset kunnan verkkosivujen kautta.	Digitaaliset työkalut teknisten palvelujen toimintaa koskevien vikailmoitusten tekemiseen.	Tutkitaan mahdollisuutta ottaa käyttöön ohjelma liikenneväylillä, puistoissa ja muissa kohteissa havaittujen puutteiden tai vikojen raportointia varten.
Sähköpotkulautoja ja sähköpyöriä voi vuokrata, kun kunta tekee yhteistyösopimuksen yksityisyrittäjän kanssa.	Sähköpotkulautojen käyttömahdollisuutta Sepänkylässä/ Bölessä laajennetaan.	Alueella on vähintään 20 sähköpotkulautoa.
	Tutkitaan mahdollisuuksia saada sähköpyöriä samalle alueelle.	Vuokrattavana on vähintään viisi sähköpyörää. Pyöriille osoitetaan parkkialue.
Joukkoliikenteen lisääntynyt käyttö ja laajempi kattavuus kunnassa.	Kunta kannustaa asukkaita olemassa olevien joukkoliikenneyhteyksien käyttöön.	Vähintään yksi kampanja joukkoliikenteen käytön lisääntymiseksi.
	Kunta tutkii mahdollisuuksia lisätä joukkoliikenneyhteyksiä muihin osakeskuksiin.	Selvitys aloitetaan.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Virkistysreittien kehittäminen.	Hästhagen–Äppeldalen-virkistysreitti toteutetaan.	Vaihe 2 valmistuu.
	Björkönen–Paniken vaellusreitti.	Laaditaan suunnitelma yhteistyössä Metsähallituksen ja jakokunnan kanssa.
	Terveyskeskuksen ja Botniahallin välinen väylä Sepänkylään.	Väylä toteutetaan.
Yhdysteiden kehittäminen maailmanperintöalueella.	Vistantien jatke Björköbyhyn.	Ympäristövaikutusten arviointiohjelma valmistuu.
		Tiesuunnittelu aloitetaan.
Mahdollistaa sekä yksityishenkilöille että yrittäjille maamassojen poiskuljetuksen rakennuspaikoilta.	Kunta rakentaa läjitysalueita.	Läjitysalue Stormossenin viereen toteutetaan.
		Läjitysalue Tuovilaan toteutetaan.
Kunta ostaa raakamaata asemakaavoitusta varten voimassa olevien osayleiskaavojen perusteella.	Maanhankintaneuvotteluja käydään strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti.	Raakamaata on hankittu strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti.
Valtatien 8 tilantarve tieosuudella Helsingby–Martoinen taataan toteuttamalla tarvittavat asemakaavamuutokset.	Vikbyn alueen, Logistiikka-alueen ja Giga-alueen asemakaavoja muutetaan. Muutostyössä tarkastetaan mahdolliset parannustoimenpiteet, jotka koskevat toteutusta, tonttitehokkuutta ja liikenneratkaisuja.	Asemakaavamuutokset toteutetaan.
Uusia teollisuusalueita suunnitellaan ja rakennetaan.	Granholmsbacken.	Logistiikkaväylä ja Tuotantotie saadaan valmiiksi. Hulevesisuunnitelma ja pistoraitteen suunnittelu valmistuvat.
	Vikby 1 -teollisuusalueen laajennus.	Kunnallistekniikan suunnittelu aloitetaan.
	Koivulahden teollisuusalueen laajennus.	Kunnallistekniikan suunnittelu kilpailutetaan.
	Raippaluodon teollisuusalueen laajennus.	Vähintään kaksi uutta tonttia liitetään kunnallistekniikkaan ja laitetaan jakoon.
Yritysten elinmahdollisuudet turvaava hulevesijärjestelmä Lintuvuoreen.	Suunnitellaan ja rakennetaan hulevesijärjestelmä, joka turvaa Vattenvikenin–Kappelinmäen pohjavesialueen. Hulevesijärjestelmä on ely-keskuksen kanssa toteutettava yhteishanke.	Toteutus aloitetaan vuoden aikana.
Hakemusten teko kunnan verkkosivuilla on oltava mahdollista.	Sähköisiä lomakkeita on saatavilla ja niitä voi täyttää kunnan verkkosivuilla.	Kaivulupahakemuksen voi tehdä sähköisesti kunnan verkkosivuilla.
		Selvitetään mahdollisuudet luoda varausjärjestelmä Sepänkylän torimyyntipaikkoja varten.
Kiinteistöosastolla työskennellään painopistealueet huomioiden ja pitkäjänteisesti.	Työtapojen järjestelmällistäminen.	Kehitetty periaatteet/järjestelmä tietojen keräämiseksi kunnossapitotarpeista.
Tutkitaan yhteistyömalleja alueellisen liikenneverkon kehittämiseksi.	Mustasaari ryhtyy yhteistyöhön, jotta Vaasan seudun kevyen liikenteen väylien kehittämiseen löydetään innovatiivisia ratkaisuja.	Kunta ryhtyy yhteistyöhön Vaasan kaupungin, ely-keskuksen ja vähintään yhden yksityisen toimijan kanssa.
Selvitys naapurikuntien kiinnostuksesta yhteistä hankintayksikköä kohtaan.	Yhteydenotto naapurikuntiin.	Selvityksen esittely YRV:lle.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	6 674 871	7 392 190	5 801 130	78,5 %	86,9 %
Maksutuotot	186 095	234 200	274 800	117,3 %	147,7 %
Tuet ja avustukset	41 017	33 900	29 900	88,2 %	72,9 %
Muut toimintatuotot	10 562 888	12 342 480	12 893 310	104,5 %	122,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	17 464 871	20 002 770	18 999 140	95,0 %	108,8 %
Valmistus omaan käyttöön	241 542	314 300	314 300	100,0 %	130,1 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-6 436 713	-7 463 540	-7 169 830	96,1 %	111,4 %
Palvelujen ostot	-3 681 301	-3 989 330	-4 079 620	102,3 %	110,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 922 676	-5 172 700	-5 012 340	96,9 %	101,8 %
Avustukset	-22 510	-31 000	-31 000	100,0 %	137,7 %
Muut toimintakulut	-941 025	-1 003 470	-841 540	83,9 %	89,4 %
Toimintakulut yhteensä:	-16 004 225	-17 660 040	-17 134 330	97,0 %	107,1 %
TOIMINTAKATE	1 702 188	2 657 030	2 179 110	82,0 %	128,0 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			75 000		
TOIMINTAKATE, KV:n päätös			2 254 110	84,8 %	132,4 %
Sisäiset vuokrat			-538 120		
Muut sisäiset palvelut			-232 660		

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tekninen johtaja Ben Antell
Hallinto
Tekninen johtaja Ben Antell

Toimiala

Hallinto johtaa, suunnittelee ja sovittaa yhteen yhdyskuntarakentamisen toimintaa ja henkilöstöä sekä vastaa projektoinnin yhteensovittamisesta ja investointihankkeiden seurannasta.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Hallinto luo paremmat rutiinit ja järjestelmän yhdyskuntarakentamisen hankintojen käsittelyä varten. Tarkoitukseen nimetty työryhmä työskentelee kunnan päivitetyn sisäisen hankintaohjeen pohjalta. Hulevesitaksoja koskevan päätöksen pohjaksi tehtävä varsinainen työ alkaa. Muutokset kunnan talousjärjestelmässä edellyttävät joitakin muutoksia ostolaskujen käsittelyssä. Investointihankkeiden digitaalista arkistointia varten on tehtävä valmisteluja. Rutiineja ja työtapoja on muutettava. Toiminnan jatkuvaan kehittämiseen tähtäävä työ (LEAN) johtaa poikkeamien vähenemiseen.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kunnan hyväksytyn ilmasto- ja energiastrategian mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävää työtä tehostetaan. Kestävyysajattelu tulee näkymään yhä selkeämmin koko yhdyskuntarakentamisen toiminnassa, kuten hankintaehdoissa. Digitalisointi ja avoin data johtavat siihen, että yhdyskuntarakentaminen voi jatkossa tarjota kuntalaisille ja muille kohderyhmille entistäkin parempaa palvelua. Selvityksiin perustuen yhteydenpitoa valtion viranomaisiin ja tukiorganisaatioihin tiivistetään ja tavoitteena on saada enemmän valtion rahoitusta kuntayhtymien ja kunnan omille investointihankkeille.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022
Henkilötyövuosia	5	5	5

HALLINTO / YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	0	2 000	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	11 120	4 000	8 000	200,0 %	71,9 %
Tuet ja avustukset	984	5 000	1 000	20,0 %	101,7 %
Muut toimintatuotot	6 212	3 000	4 000	133,3 %	64,4 %
Toimintatuotot yhteensä:	18 316	14 000	13 000	92,9 %	71,0 %
Valmistus omaan käyttöön	460	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-317 931	-381 210	-366 570	96,2 %	115,3 %
Palvelujen ostot	-73 089	-63 210	-63 870	101,0 %	87,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 754	-10 700	-10 900	101,9 %	124,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-54 390	-66 410	-49 730	74,9 %	91,4 %
Toimintakulut yhteensä:	-454 164	-521 530	-491 070	94,2 %	108,1 %
TOIMINTAKATE	-435 388	-507 530	-478 070	94,2 %	109,8 %

Sisäiset vuokrat

-15 930

Muut sisäiset palvelut

-7 670

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Tekniset palvelut
Talousarviovastaava:	Kunnallistekniikan päällikkö Allan Hagberg
Toimiala	

Teknisten palvelujen toiminta kattaa seitsemän vastuualueita: kunnallistekniikka, kunnallistekniikan investointihankkeet, tievalaistus, viheralueet, satamat/laiturit, joukkoliikenne ja liikenneväylät.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Teknisten palvelujen tehtäväalue jatkaa työtään laaditun suunnitelman ja vahvistettujen tavoitteiden mukaisesti painopisteenä toiminnan kehittäminen täyttämään vaatimukset, joita asukkaat ja yrittäjät asettavat kasvavalle ja yrittäjämyönteiselle kunnalle.

Vuonna 2023 tekniset palvelut huolehtii edelleen kunnallistekniikan kunnossapidosta ja kehittämisestä kuntalaisten hyväksi sekä nykyisten asuin- ja yritysalueiden laajentamisesta ja uusien rakentamisesta. Kun kunnallistekniikka on rakennettu, asuntorakentajille ja yrittäjille voidaan tarjota sujuvia ja edullisia vaihtoehtoja sijoittua kuntaan. Vuotuisten panostusten ansiosta viheralueiden, leikkipuistojen, liikuntapaikkojen, satamien ja veneväylien kunnossapitoon ja kehittämiseen kuntalaisilla on mahdollisuudet mielekkääseen vapaa-aikaan ja virkistykseen. Joukkoliikennettä ylläpidetään ja kehitetään kunnan omien toimenpiteiden, kuten Kyläbussin avulla, mutta myös yhteistyössä Vaasan kaupungin paikallisliikenteen ja ely-keskuksen kanssa.

Vuonna 2023 jatketaan pääteiden ja niihin liittyvän kunnallistekniikan rakentamista Granholmsbackenin teollisuusalueella Tuovilassa, mikä tarkoittaa, että teiden asfaltointi voidaan tehdä vuoden aikana. Sen jälkeen on mahdollista aloittaa työt teollisuustonteilla.

Lintuvuoren yritysalueen laajennusosassa (vaihe 2) jatketaan katuverkon asfaltointia sitä mukaa kun tontteja rakennetaan.

Koivulahden teollisuusalueen asemakaavan muutoksen laajennus on valmis. Seuraava askel on kunnallistekniikan suunnittelu, mutta se aloitetaan vasta kun tarve ilmenee.

Kunnallistekniikan rakentaminen Wahlrooskan hevosurheilukeskukseen Sulvalla on valmis käynnistettäväksi, kun alueen tonteilla on riittävän suuri kysyntä.

Bölen Kotimetsä 2 -alueen asemakaavaa ei ole vielä hyväksytty, mutta kun se tapahtuu, kunnallistekniikan suunnittelu voidaan aloittaa, toivottavasti vuoden 2023 aikana.

Infran rakentaminen Svedjebacken 2 -kaava-alueelle Karperössä aloitetaan vuoden 2022 lopussa ja saadaan päätökseen vuoden 2023 aikana.

Joukkoliikenne toimii teknisten palvelujen alaisuudessa vuodesta 2022 alkaen. Yhteistyö Vaasan paikallisliikenteen kanssa Liftin puitteissa alkoi heinäkuussa 2022. Liftin myötä Sepänkylän ja Vaasan välisiä vuoroja on lisätty. Kyläbussi jatkaa entiseen tapaan kunnan omana toimintana, ja vuoden 2023 aikana toteutetaan uusi kilpailutus, joka koskee seuraavaa kaksivuotiskautta ja yhtä optiovuotta.

Vuonna 2023 panostetaan hulevedenkäsittelyyn ja laaditaan selvitys hulevesimaksun käyttöönotosta, jotta hulevesimaksu voidaan ottaa käyttöön kunnassa seuraavana vuonna.

Uuden ylijäämämassojen läjitysalueen rakentaminen Stormossenin viereen on käynnissä ja läjitysalue on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 aikana. Uuden läjitysalueen suunnittelu Granholmsbackenin teollisuusalueen rakentamisesta aiheutuvia ylijäämämassoja varten saadaan päätökseen ja läjitysalueen rakentaminen aloitetaan vuoden aikana.

Panostuksia kestopäällysteen kunnossapitoon ja ojiin jatketaan vuonna 2023.

Hankkeelle, jolla varmistetaan, että Lintuvuoren vanhasta osasta tuleva pintavesi ei saastuta teollisuusalueella olevaa pohjavesialuetta, on myönnetty valtionavustusta. Hanke aloitetaan vuoden 2022 aikana ja jatkuu vuonna 2023.

Kyrönjoen alajuoksun tulvariskin vähentämiseen tähtäävälle hankkeelle on myönnetty valtion tukea. Hanke aloitetaan vuoden 2022 aikana ja jatkuu vuoteen 2024.

Tievalaistusverkon uusiminen jatkuu vuoden 2023 aikana samassa laajuudessa kuin edellisinä vuosina.

Virkistysreitin rakentaminen Niittylähteentietä Äppeldalenin (Omenalaakso) poikki kohti kaupungin rajaa jatkuu. Reitin toteutus jakautuu usean vuoden ajalle. Vuonna 2023 keskitytään Keskustien ja Niittylähteentien väliseen osuuteen.

Fjärdskärin kalasataman kehittämiselle myönnettiin valtionavustusta, ja syksyllä 2021 aloitetut kalankäsittelyhallin laajennustyöt valmistuivat 2022. Aallonmurtajan rakentaminen ja rantalaitureiden jatkaminen sekä veneennostoluisen rakentaminen lykkääntyivät ely-keskukselta tarvittavan toimenpideluvan hitaan käsittelyn johdosta. Rakentaminen aloitetaan keväällä 2023, mikäli määrärahat saadaan.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Tekniset palvelut
Talousarviovastaava:	Kunnallistekniikan päällikkö Allan Hagberg

Vikarskatrin laiturin kunnostus ja ulkokäymälän rakentaminen Furuskärin satamaan toteutetaan vuoden aikana.

Yhteistyösopimus toiminnanharjoittajan kanssa huoltorakennuksen toiminnasta sekä Raippaluodon satama-alueen hoidosta, vastaava kuin mitä kunnalla on Klobbskatrin sataman osalta, neuvotellaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Panostusta henkilöstön hyvinvointiin ja LEAN-ajattelun mukaista toiminnan kehittämistä jatketaan.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Panostusta henkilöstön hyvinvointiin erilaisten hyvinvointihankkeiden avulla jatketaan. Myös LEAN-ajattelun mukaista toiminnan kehittämistä jatketaan.

Hulevesimaksut otetaan käyttöön kunnassa.

Kunnallistekniikkaa rakennetaan kiireellisyysjärjestyksessä uusille alueille, joille on vahvistettu asemakaava.

Uusien läjitysalueiden rakentaminen kuntaan jatkuu.

Tievalaistuksen ja aikansa palvelleiden laitureiden uusiminen jatkuu.

Konepalveluiden uusi puitesopimus otetaan käyttöön vuoden 2024 alusta alkaen.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Henkilötyövuosia	16,26	17,01	17,06

TEKNISET PALVELUT	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	46 300	33 500	26 400	78,8 %	57,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	3 219	1 250	1 250	100,0 %	38,8 %
Muut toimintatuotot	159 897	93 840	119 250	127,1 %	74,6 %
Toimintatuotot yhteensä:	209 417	128 590	146 900	114,2 %	70,1 %
Valmistus omaan käyttöön	91 773	136 300	136 300	100,0 %	148,5 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-675 867	-731 130	-791 630	108,3 %	117,1 %
Palvelujen ostot	-327 816	-637 000	-734 590	115,3 %	224,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-376 581	-412 600	-480 800	116,5 %	127,7 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-44 826	-67 600	-71 430	105,7 %	159,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 425 090	-1 848 330	-2 078 450	112,5 %	145,8 %
TOIMINTAKATE	-1 123 901	-1 583 440	-1 795 250	113,4 %	159,7 %

Sisäiset vuokrat -51 580

Muut sisäiset palvelut -26 640

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Liikenneväylät
Talousarviovastaava:	Tiimestari Kjell Sundsten
Toimiala	

Liikenneväylät vastaa kunnan katujen, kevyen liikenteen väylien, teiden ja kunnan kanssa tehtyyn kunnossapitosopimukseen liittyvien yksityisteiden kunnossapidosta. Liikenneväylät hoitaa lumenaurauksen kaikilla yksityisteillä, joiden varrella on pysyvää asutusta. Liikenneväylät avustaa kunnan alueella olevia tiekuntia ja kuntalaisia tienpitoa ja tielainhallintoa koskeissa kysymyksissä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020. Laki sallii siirtymäajan päivittää tiemerkinnot ja liikennemerkit uuden lain mukaisiksi. Liikennemerkkien ja tiemerkinnot vaihtamisesta aiheutuu kustannuksia. Katujen ja teiden valmistuttua ne siirtyvät liikenneväylien vastuulle, näin myös vuonna 2023. Yksityiset tiekunnat tarvitsevat paljon neuvontaa.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Katuverkon laajentaminen jatkuu. Katujen ja teiden kunnossapidon säilyttäminen hyvällä tasolla edellyttää tarkoituksenmukaisia varusteita ja kunnossapitoon myönnettäviä varoja. Hiilidioksidikuormituksen vähentämiseksi kunta kannustaa asukkaita kävelyyn ja pyöräilyyn. Kunta panostaa yhtenäisten kevyen liikenteen väylien rakentamiseen.

Sähköautot ja -pyörät vaikuttavat kunnossapitoon ja tuovat mukanaan uusiakin toimintatapoja. Pyöräilijöiden ja kävelijöiden määrän lisääntyminen voi esimerkiksi johtaa siihen, että kevyen liikenteen väyliä puhdistetaan myös talvisaikaan vaaratilanteiden vähentämiseksi. Liukkauden torjumiseksi suolattavien teiden kilometrimäärä kasvaa. Osa vanhasta katuverkosta on perusparannuksen tarpeessa. Jalkakäytäviä tulisi leventää vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio		
	2021	2022	2023		
Henkilötyövuosia	4	4	4		

LIIKENNEVÄYLÄT	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	TA -23 verrattuna	TA -23 verrattuna
	2021	2022	2023	TA -22	TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 120	1 000	1 000	100,0 %	89,3 %
Maksutuotot	170 750	221 800	221 800	100,0 %	129,9 %
Tuet ja avustukset	200	150	150	100,0 %	75,0 %
Muut toimintatuotot	19 992	10 000	10 000	100,0 %	50,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	192 062	232 950	232 950	100,0 %	121,3 %
Valmistus omaan käyttöön	569	3 600	3 600	100,0 %	632,2 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-218 393	-253 860	-290 550	114,5 %	133,0 %
Palvelujen ostot	-695 505	-697 200	-762 200	109,3 %	109,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-153 329	-151 700	-176 700	116,5 %	115,2 %
Avustukset	-22 510	-31 000	-31 000	100,0 %	137,7 %
Muut toimintakulut	-2 025	-4 000	-4 000	100,0 %	197,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 091 762	-1 137 760	-1 264 450	111,1 %	115,8 %
TOIMINTAKATE	-899 130	-901 210	-1 027 900	114,1 %	114,3 %

Sisäiset vuokrat	0
Muut sisäiset palvelut	-700

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:
Toimiala

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tekninen johtaja Ben Antell
Kiinteistöosasto
Kiinteistöpäällikkö Ronny Haglund

Kiinteistöosasto pitää tarjolla kunnan rakennuksia ja tiloja sekä niihin liittyviä ulkoalueita sekä huolehtii näiden ylläpidosta, kunnossapidosta ja hallinnosta. Teknisten palvelujen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea leikkivälineiden ja istutusten osalta.

Toimialat vuokraavat toimitilansa kiinteistöosastolta. Vuokra määräytyy valtakunnallisesti noudatettavien periaatteiden mukaisesti 1.1.2021 alkaen.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kiinteistönhoidon uudelleenjärjestely ja kehittäminen mahdollistavat työtavan, jossa painopiste on korjaamisen sijaan ehkäisevässä kunnossapidossa. Suunniteltujen kunnossapitotoimenpiteiden järjestelmällisen käsittelyn ja vuoden aikana säännöllisesti tehtävien läpikäyntien ansiosta seuranta ja taloudellinen tilanne ovat paremmin ennakoitavissa. Täysin tyhjillään olevat kiinteistöt, joissa ei ole kunnan toimintaa, myydään.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kiinteistöstrategia luo pohjan pitkän aikavälin kiinteistökohtaisille kunnossapitosuunnitelmille, jotka laaditaan sen perusteella, mihin kategoriaan kiinteistö kuuluu. Mustasaaren sivistyskampuksen rakentaminen työllistää kiinteistötoimen avainhenkilöitä ja edellyttää todennäköisesti yhden uuden rakennuttajainsinöörin rekrytointia. Vahvistus tekniseen kiinteistönhoitoon ja vakinaisten kiinteistönhoitajien määrään saattaa tulla ajankohtaiseksi. Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevat tilatarpeet selkiintyvät vuonna 2025.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022
Henkilötyövuosia	31,52	35,45	36,45

KIINTEISTÖOSASTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	102 526	64 900	91 390	140,8 %	89,1 %
Maksutuotot	334	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	12 781	5 000	5 000	100,0 %	39,1 %
Muut toimintatuotot	10 341 992	12 214 760	12 706 340	104,0 %	122,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	10 457 633	12 284 660	12 802 730	104,2 %	122,4 %
Valmistus omaan käyttöön	148 556	174 400	174 400	100,0 %	117,4 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 375 880	-1 565 840	-1 696 200	108,3 %	123,3 %
Palvelujen ostot	-1 723 657	-1 647 690	-1 878 130	114,0 %	109,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 429 400	-2 526 460	-2 805 510	111,0 %	115,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-305 727	-250 340	-257 530	102,9 %	84,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 834 663	-5 990 330	-6 637 370	110,8 %	113,8 %
TOIMINTAKATE	4 771 526	6 468 730	6 339 760	98,0 %	132,9 %

Sisäiset vuokrat	-57 540
Muut sisäiset palvelut	-182 450

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Siivous- ja ruokapalvelut
Talousarviovastaava: Kiinteistöpäällikkö Ronny Haglund

Toimiala

Siivous- ja ruokapalvelut huolehtivat kunnan sisäisistä siivous- ja ruokapalvelutoiminnoista.

Siivouspalvelut myy palvelujaan omakustannushintaan, eikä niistä pyritä saamaan voittoa. Ruoka valmistetaan ja toimitetaan 6 valmistuskeittiöstä 21 jakelukeittiöön. Virastotalossa on oma valmistuskeittiö. Ruokapalvelut vuokraa keittiön varustuksineen kiinteistöosastolta. Ruokapalvelut myy palvelujaan omakustannushintaan, eikä niistä pyritä saamaan voittoa.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Siivous- ja ruokapalvelut Pohjanmaan hyvinvointialueelle päättyvät 1.1.2023 alkaen. Liikevaihto pienenee 2,6 miljoonaa euroa, henkilötyövuodet vähenevät 27 henkilötyövuodella. Siivouspalvelujen organisaatio käydään läpi ja sitä kehitetään tavoitteena päätöksenteon ja tiedonkulun sujuvoittaminen. Ruokapalvelut pyrkii vähentämään päiväkotien ruokahävikkiä.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Toimintaa kehitetään alueittain asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022
Henkilötyövuosia	96,74	106,19	81,89

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	6 524 925	7 290 790	5 682 340	77,9 %	87,1 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	21 472	22 500	22 500	100,0 %	104,8 %
Muut toimintatuotot	31 325	20 680	53 520	258,8 %	170,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	6 577 722	7 333 970	5 758 360	78,5 %	87,5 %
Valmistus omaan käyttöön	183	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-3 341 405	-3 989 140	-3 403 670	85,3 %	101,9 %
Palvelujen ostot	-594 583	-700 890	-398 730	56,9 %	67,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 945 471	-2 058 940	-1 526 130	74,1 %	78,4 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-473 280	-566 530	-409 790	72,3 %	86,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-6 354 738	-7 315 500	-5 738 320	78,4 %	90,3 %
TOIMINTAKATE	223 167	18 470	20 040	108,5 %	9,0 %

Sisäiset vuokrat -390 560

Muut sisäiset palvelut -8 500

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Kaavoitus
Talousarviovastaava:	Kaavoituspäällikkö Jonas Aspholm

Toimiala

Toimiala käsittää maankäytön, kaavoituksen, mittaukset ja kiinteistötehtävät.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kaavoituksen ensisijaiset tehtävät priorisoidaan ja suoritetaan kaavoitusohjelman tavoiteaikataulut huomioon ottaen ja kaavoituskatsauksen alustavien aikataulujen pohjalta.

Osayleiskaavojen ja asemakaavojen suuri määrä ja se, että kunnan raakamaan omistus suhteessa kaavoitusohjelman aikatauluihin eivät ole eri asioita, tuo mukanaan haasteen saada resurssit riittämään ja aikataulut pitämään. Tämän takia maakauppoja järjestellään pitäen silmällä sitä, että ennakointi ja kytkös kaavoitusohjelmaan ovat parempia. Tässä yhteydessä kaavoitusohjelma tarkastetaan ja tarvittaessa siihen tehdään muutoksia.

Kunnan maankäyttöinsinööri on virkavapaalla 31.3.2023 saakka. Virkavapaalla olevan maankäyttöinsinöörin mahdollista paluuta koskevasta päätöksestä riippuen kaavoituksen on joko rekrytoitava maankäyttöinsinööri tai kaavoittaja vuoden aikana. Lisäksi kaavoitusavustaja siirtyy eläkkeelle 1.12.2022, minkä jälkeen on palkattava uusi työntekijä.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kaavoitus seuraa edelleen maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyön etenemistä. . Maankäytön digitalisaatiota koskevia vaatimuksia tulee voimaan 1.1.2024 alkaen. Digitalisaatiota koskevien vaatimusten siirtymäaika on 1.1.2024–1.1.2029.

Digitalisaatiota koskevien vaatimusten myötä tiedonhallintaa muutetaan GIS-pohjaisen attribuuttitiedon käsittelyn suuntaan. Digitalisaatiota koskevat vaatimukset edellyttävät kaavoituksessa muun muassa koulutusta ja uudelleenjärjestelyjä sekä työtapojen että ohjelmistojen osalta. Digitalisaatiota koskevien vaatimusten täyttäminen voidaan ainakin osittain taata osaston sisäisten uudelleenjärjestelyjen avulla. Uudelleenjärjestelyt vaikuttavat myös osaston muuhun toimintaan ja asianhallintaan siirtymäkauden aikana. Pysyvien tehtävien osalta kaavoitus seuraa lisäresurssien tarvetta.

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2021	2022	2023
Henkilötyövuosia	9,82	10,24	10,74

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tekninen johtaja Ben Antell
Kaavoitus
Kaavoituspäällikkö Jonas Aspholm

KAAVOITUS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	3 891	8 400	45 000	535,7 %	1156,6 %
Tuet ja avustukset	2 361	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	3 470	200	200	100,0 %	5,8 %
Toimintatuotot yhteensä:	9 721	8 600	45 200	525,6 %	465,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-507 237	-542 360	-621 210	114,5 %	122,5 %
Palvelujen ostot	-266 651	-243 340	-242 100	99,5 %	90,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 142	-12 300	-12 300	100,0 %	134,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-60 778	-48 590	-49 060	101,0 %	80,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-843 809	-846 590	-924 670	109,2 %	109,6 %
TOIMINTAKATE	-834 087	-837 990	-879 470	104,9 %	105,4 %

Sisäiset vuokrat -22 510
 Muut sisäiset palvelut -6 700

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

RAKENNUSLAUTAKUNTA
Johtava rakennustarkastaja Michael Ek
Rakennusvalvonta
Johtava rakennustarkastaja Michael Ek

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Rakennusvalvonta edistää aktiivisesti viihtyisiä asuinympäristöjä ja laadukasta rakennuskantaa, mikä antaa rakentajille lisäarvoa.	Palvelutaso pidetään hyvänä ja viestintää ja neuvontaa kehitetään antamaan kuntalaisille ja asiakkaille laadukkaita palveluja nopeasti.	Lisääntynyt digitalisointi ja nopea digitaalinen viestintä, tarvittaessa työmaakäyntejä.
Tarjota rakentajille, suunnittelijoille, yrityksille ja yksityisasiakkaille helposti saatavilla olevia palveluja 24/7. Tehokas sähköinen lupakäsittely.	Lupapiste-palvelua ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen laajan kontakti-/palveluverkon luomiseksi.	Otetaan laajemmin käyttöön digitaalisia ratkaisuja ja kehitetään pikaisesti sähköistä tallentamista, jolloin asiakirjat ovat helposti asiakkaiden saatavilla.
Seurata ja päivittää rakentamista, rekistereitä ja tietoja muiden viranomaisten kanssa.	Rakennus- ja verorekistereitä tarkistetaan ja täydennetään kunnan omana toimintana.	Hanketyöntekijä jatkaa rakennusrekisterin tarkistamista.
Kehittää henkilökunnan hyvinvointia ja lisätä työntekijöiden osaamista ja motivaatiota.	Huolehditaan siitä, että työ määrä on linjassa henkilöstöresurssien kanssa.	Seurataan henkilökunnan hyvinvointia ja miten esimerkiksi sairastuvuus kehittyy, annetaan mahdollisuus koulutuksiin.
Huomioidaan ympäristö ja tekniset ratkaisut, samalla kehitetään viestintää kuntalaisille.	Asiakkaita neuvotaan energia-asioissa ja luodaan laaja kontaktiverkko ympäristö- ja ilmastoasioissa.	Osallistutaan koulutuksiin ja kursseille aiheesta sekä autetaan löytämään hyviä ratkaisuja energiatietoihin rakennuksiin.
Rakennusjärjestyksen päivittämistä jatketaan sen mukaan, miten maankäyttö- ja rakennuslain uudistus etenee.	Uuden lainsäädännön pohjalta työstetään aivan uusi rakennusjärjestys, jonka punaisena lankana kulkee digitalisointi ja ilmasto- ja ympäristöasiat.	Rakennusjärjestys valmistuu yhtä jalkaa uuden lainsäädännön etenemisen kanssa.
Palveluja kehitetään ja digitalisointia jatketaan. Kaikki lupapäätökset ja pöytäkirjat tehdään sähköisesti.	Kaikki luvat viedään Lupapisteeseen, myös hakemukset, jotka vielä tulevat paperisina. Kaikki päätökset tehdään sähköisesti.	Toimenpide toteutetaan vuoden aikana.
Kiinteistöverohanketta jatketaan yhteistyössä konsulttien kanssa. Käydään läpi tietyt alueet.	Asukkailla on mahdollisuus käydä kunnan verkkosivuilla korjaamassa omia kiinteistötietoja. Projektityöntekijät tekevät maastokäyntejä, konsultit apuna.	Verkkosivuja ja rekistereitä kehitetään ja päivitetään.

Toimielin: **RAKENNUSLAUTAKUNTA**
Tilivelvollinen: **Johtava rakennustarkastaja Michael Ek**
Tehtäväalue: **Rakennusvalvonta**
Talousarviovastaava: **Johtava rakennustarkastaja Michael Ek**

Toimiala

Rakennuslautakunta toimii kunnan rakennusvalvonta- ja asuntoviranomaisena. Rakennuslautakunta huolehtii maankäyttö- ja rakennuslaissa määrätystä viranomaistehtävistä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset muutokset. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2024.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Kiinteistöverohanketta jatketaan yhteistyössä konsulttien kanssa sekä kunnan omana toimintana. Rakennuslupapäätökset ja katselmuspöytäkirjat lähetetään sähköisesti. Rakennusvalvonnan digitalisoinnin ansiosta samaan rakennuslupapäätökseen voi nyt sisältyä useampia päätöksiä. Työkuorma helpottuu ja paperin käyttö vähenee, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Myönnetty rakennusluvat	375	360	320
Myönnetty toimenpideluvat	293	200	150
Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut	59	50	50

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi, kokoaik.	5	6	6
osa-aik.	1	1	1

RAKENNUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	2 171	300	300	100,0 %	13,8 %
Maksutuotot	444 124	380 370	387 180	101,8 %	87,2 %
Tuet ja avustukset	1 767	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	9 590	6 000	6 000	100,0 %	62,6 %
Toimintatuotot yhteensä:	457 652	386 670	393 480	101,8 %	86,0 %
Valmistus omaan käyttöön	2 013	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-335 572	-381 160	-398 030	104,4 %	118,6 %
Palvelujen ostot	-134 844	-161 780	-158 180	97,8 %	117,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 080	-11 400	-14 500	127,2 %	179,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-12 023	-12 330	-12 770	103,6 %	106,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-490 519	-566 670	-583 480	103,0 %	119,0 %
TOIMINTAKATE	-30 854	-180 000	-190 000	105,6 %	615,8 %

Sisäiset vuokrat	-11 470
Muut sisäiset palvelut	-7 460

Toimielin:

LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Terveysturvallisuudella ja elintarvikevalvonnalla on valvontasuunnitelmat laaduttuun valvontatyön turvaamiseksi yhteistoiminta-alueella.	Lautakunta hyväksyy valvontasuunnitelmat.	Pyritään toteuttamaan valvontasuunnitelmat ja priorisoimaan kiireellisiä asioita.
Ympäristönsuojelulla on valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma.	Ympäristöjaosto hyväksyy valvontasuunnitelman mukaisen valvontaohjelman.	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa ja ohjelmaa noudatetaan.
Ympäristöyksiköllä on kestävä ja tasapainoinen talous.	Maksutaksat päätetään omakustannusperiaatteella ja niitä tarkistetaan vuosittain.	Talousarviota tasapainotetaan lupa-asioista, perusmaksuista, klinikkamaksuista ja valvontamaksuista saatavilla tuotoilla.

LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 430 230	1 709 930	1 776 185	103,9 %	124,2 %
Maksutuotot	270 628	267 000	325 000	121,7 %	120,1 %
Tuet ja avustukset	5 895	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	6 973	12 000	29 500	245,8 %	423,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 713 726	1 988 930	2 130 685	107,1 %	124,3 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 501 306	-1 718 865	-1 840 330	107,1 %	122,6 %
Palvelujen ostot	-157 510	-213 790	-217 880	101,9 %	138,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 483	-48 675	-64 875	133,3 %	133,8 %
Avustukset	-4 440	-5 000	-5 000	100,0 %	112,6 %
Muut toimintakulut	-1 988	-2 600	-2 600	100,0 %	130,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 713 726	-1 988 930	-2 130 685	107,1 %	124,3 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	150,0 %	0,0 %

Sisäiset vuokrat

0

Muut sisäiset palvelut

-58 300

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö Tommy Stenlund
Tehtäväalue: Ympäristöterveydenhuolto
Talousarviovastaava: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö Tommy Stenlund

Toimiala

Länsirannikon ympäristöyksikön toimialan muodostavat ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto. Toimiala tarjoaa kuntalaisille palveluja voimassa olevan, yksilön elinympäristöä koskevan lainsäädännön mukaisesti ylläpitämään ja edistämään väestön ja yksilön terveyttä sekä ehkäisemään, vähentämään ja poistamaan sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveys- tai ympäristöhaittoja. Toimintaan kuuluu lupien myöntäminen, neuvonta, tiedottaminen, tarkastukset ja näytteidenotto.

Ympäristöterveydenhuolto huolehtii elintarvikevalvonnasta, tupakkalain mukaisesta valvonnasta, ympäristöhygienian valvonnasta (sisältää sisäilman, talousveden ja uimaveden laadun tarkkailun), terveysriskien arvioinnista, toksikologisista tutkimuksista, säteilymittauksista ja valmiudesta ympäristöonnettomuuksien varalta.

Myös eläinsuojelutehtävät kuuluvat ympäristöterveydenhuollon tarkastajille.

Eläinlääkintähuoltoon kuuluu eläinten terveyden ja sairauksien hoito sekä muun eläinlääkäriavun antaminen, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen, eläinsuojelu, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon ja eläintenpidon terveydellinen valvonta ja tarkastus sekä lihan- ja maidontarkastus.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Toiminta jatkuu ennallaan. Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki on uudistettu.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2023
Päätoimi, henkilötyövuosia	17,05	17,05	17,05

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 156 671	1 253 000	1 290 095	103,0 %	111,5 %
Maksutuotot	96 367	175 000	195 000	111,4 %	202,4 %
Tuet ja avustukset	3 219	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	6 973	12 000	29 500	245,8 %	423,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 263 230	1 440 000	1 514 595	105,2 %	119,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 111 980	-1 247 395	-1 307 490	104,8 %	117,6 %
Palvelujen ostot	-109 914	-147 730	-147 130	99,6 %	133,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 208	-38 575	-53 675	139,1 %	152,5 %
Avustukset	-4 440	-5 000	-5 000	100,0 %	112,6 %
Muut toimintakulut	-1 688	-1 300	-1 300	100,0 %	77,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 263 230	-1 440 000	-1 514 595	105,2 %	119,9 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,0 %	0,0 %

Sisäiset vuokrat 0

Muut sisäiset palvelut -43 600

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö
Tommy Stenlund
Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu
Talousarviovastaava: Ympäristönsuojelupäällikkö
Anna-Maria Mattfolk

Toimiala

Ympäristönsuojelu hoitaa seudullisen valvontaviranomaisen toiminta-alueella kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä velvoitteita. Ympäristönsuojelun keskeisiä tehtäviä ovat ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, jätelain, vesihuoltolain, vesilain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, ulkoilulain ja luonnonsuojelulain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät. Lisäksi ympäristönsuojelulla on useita eri lakisäätteisiä ympäristönsuojelun edistämiseen, valistukseen, tiedottamiseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Toiminta jatkuu ennallaan ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Päätoimi, henkilötövuosia	7,65	7,65	8,65

YMPÄRISTÖNSUOJELU	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	273 560	456 930	486 090	106,4 %	177,7 %
Maksutuotot	174 261	92 000	130 000	141,3 %	74,6 %
Tuet ja avustukset	2 675	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	450 496	548 930	616 090	112,2 %	136,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-389 327	-471 470	-532 840	113,0 %	136,9 %
Palvelujen ostot	-47 595	-66 060	-70 750	107,1 %	148,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 275	-10 100	-11 200	110,9 %	84,4 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-299	-1 300	-1 300	100,0 %	434,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-450 496	-548 930	-616 090	112,2 %	136,8 %
TOIMINTAKATE	0	-0	0	0,0 %	0,0 %

Sisäiset vuokrat	0
Muut sisäiset palvelut	-14 700

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet
Talousjohtaja Henrik Sandback

KUNTAYHTYMÄT JA YHTEISTOIMINTA-ALUEET	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Muut toimintatuotot	16 776	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	16 776	0	0	0,0 %	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Palvelujen ostot	-3 231 292	-3 363 725	-2 048 248	60,9 %	63,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Avustukset	-17 241	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-43 209	-43 320	-43 820	101,2 %	101,4 %
Toimintakulut yhteensä:	-3 291 742	-3 407 045	-2 092 068	61,4 %	63,6 %
TOIMINTAKATE	-3 274 966	-3 407 045	-2 092 068	61,4 %	63,9 %

Sisäiset vuokrat -43 820
 Muut sisäiset palvelut -692 720

Kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	ero 2022–2023	
				euroa	%
Pohjanmaan pelastuslaitos	-1 489 496	-1 490 600		1 490 600	-100,0
Vaasanseudun Areenat	-530 558	-537 000	-555 656	-18 656	3,5
Länsirannikon valvontalautakunta	-572 280	-695 700	-725 510	-29 810	4,3
Pohjanmaan liitto	-340 179	-342 165	-361 640	-19 475	5,7
SÖFUK	-216 471	-202 700	-307 000	-104 300	51,5
Vöyrin maaseutulautakunta	-122 399	-135 290	-138 472	-3 182	2,4
Pedersören lomituspalvelu	-3 582	-3 590	-3 790	-200	5,6
Yhteensä:	-3 274 966	-3 407 045	-2 092 068	-175 623	5,2

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Kiinteistötulot
Hallintojohtaja Marcus Beijar

KIINTEISTÖTULOT	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	278 834	104 500	54 500	52,2 %	19,5 %
Maksutuotot	153 524	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 040 846	1 250 000	1 300 000	104,0 %	124,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 473 204	1 354 500	1 354 500	100,0 %	91,9 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-590	-11 300	-11 300	100,0 %	1914,6 %
Palvelujen ostot	-134 237	-43 200	-43 200	100,0 %	32,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 755	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	912	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-138 670	-54 500	-54 500	100,0 %	39,3 %
TOIMINTAKATE	1 334 534	1 300 000	1 300 000	100,0 %	97,4 %

Tuottojen jakautuminen	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
Maavuokrat	532 149	500 000	500 000	100,0 %	94,0 %
Myyntivoitot	474 762	750 000	800 000	106,7 %	168,5 %
Metsänmyynti	278 757	104 500	54 500	52,2 %	19,6 %
Maankäyttösopimukset	153 524				0,0 %
Muut tulot	34 012				0,0 %
YHTEENSÄ:	1 473 204	1 354 500	1 354 500	100,0 %	91,9 %

Toimielin:
Tilivelvollinen:
Tehtäväalue:
Talousarviovastaava:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Varhe- ja eläkemenoperusteiset maksut (KuEL)
Talusojohtaja Henrik Sandback

VARHE- JA ELÄKEMENOPERUSTEISET MAKSUT	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 259 416	-1 240 000	-1 100 000	88,7 %	87,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 259 416	-1 240 000	-1 100 000	88,7 %	87,3 %
TOIMINTAKATE	-1 259 416	-1 240 000	-1 100 000	88,7 %	87,3 %

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Talousarviovastaava: Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Etäluettavat vesimittarit.	Vuoden aikana vesihuoltolaitos tutkii, mitä toimia siirtyminen etäluettaviin vesimittareihin edellyttää.	Kustannusarvio budjetointia varten ja toimenpidesuunnitelma toteutusta varten.
Vesihuoltolaitos tekee yhteistyötä naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa.	Järjestämme eri aiheita käsitteleviä tapaamisia, jotta voimme oppia toisiltamme.	Järjestämme vähintään kolme tapaamista naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa virikkeiden saamiseksi.
Vesihuoltolaitos kehittyy ennakoivan kunnossapidon ja pitkäjänteisen suunnittelun osa-alueilla.	Luodaan kunnossapitosuunnitelma (PTS).	Kunnossapitosuunnitelmaa (PTS) käytetään vesihuoltolaitoksen vuoden 2024 investointien budjetoinnissa.

Toimiala

Vesihuoltolaitos huolehtii talousveden hankinnasta ja jäteveden käsittelystä vahvistetuilla toiminta-alueilla vesihuoltolain (119/2001) mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2023

Kiinteistöjen liittäminen Västerhankmoon ja Kalvholmiin rakennettavaan paineviemäriverkkoon vaiheissa 1, 2 ja 3 jatkuu.

Kalvholmin vaihe 4 toteutetaan.

Sulvalla Västersolfintien ja Näsintien vesijohdot saneerataan, koska alueella on ollut toistuvia vuotoja.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2025

Vedenhankinnan turvaamiseksi ja käyttöhäiriöiden ehkäisemiseksi päävesijohto siirretään Kunin–Vassorin vesialueelta Hagnäs–Malsörvägenille ja uusi johto porataan Vassorinlahden alitse.

Hankmon vanhan vesilaitoksen yhteydessä oleva paineenkorotusasema uusitaan/siirretään, jotta vedenhankinta Hankmon alueelle voidaan turvata.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2021	2022	2023
Vesimäärä, m ³	1 021 170	969 758	981 900
Jätevesimäärä, m ³	964 181	652 272	658 794

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2021	2022	2023
Henkilötyövuosia	13,3	13,8	14

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Talousarviovastaava: Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm

VESIHUOLTOLAITOS	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023	TA -23 verrattuna TA -22	TA -23 verrattuna TP -21
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	4 169 121	4 008 000	3 997 410	99,7 %	95,9 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	1 006	2 400	2 400	100,0 %	238,5 %
Muut toimintatuotot	60	60	60	100,0 %	100,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	4 170 188	4 010 460	3 999 870	99,7 %	95,9 %
Valmistus omaan käyttöön	73 504	40 000	40 000	100,0 %	54,4 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-643 899	-652 740	-723 310	110,8 %	112,3 %
Palvelujen ostot	-928 328	-1 011 440	-1 024 440	101,3 %	110,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-479 977	-471 240	-495 240	105,1 %	103,2 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-17 024	-22 500	-22 500	100,0 %	132,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-2 069 228	-2 157 920	-2 265 490	105,0 %	109,5 %
TOIMINTAKATE	2 174 464	1 892 540	1 774 380	93,8 %	81,6 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			125 620		
TOIMINTAKATE, KV:n päätös			1 900 000	100,4 %	87,4 %

Sisäiset vuokrat 0
 Muut sisäiset palvelut -8 550

INVESTOINTITALOUSARVIO

Talousarvio
2023

KUNNANHALLITUS

KIINTEÄ OMAISUUS, sitovuustaso BRUTTO

Menot	-700 000
Tulot	900 000
NETTO	200 000

Kunnanvaltuuston päätöksen
9.12.2013 § 135 mukainen jako

budjetoidaan erikseen

IRTAIN OMAISUUS

NETTO	-570 000
-------	----------

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

ARVOPAPERIT

NETTO	-25 000
-------	---------

budjetoidaan erikseen

BOTNIAHALLI

NETTO	-1 250 000
-------	------------

hankekustannus > 500 000 euroa

VARATTU TOTEUTTAMATTOMIIN HANKKEISIIN

NETTO	-50 000
-------	---------

budjetoidaan erikseen

SIVISTYSVALIOKUNTA

IRTAIN OMAISUUS

NETTO	-200 000
-------	----------

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

LIIKUNTA-ALUEIDEN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHA

NETTO	-65 000
-------	---------

yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa

IRTAIN OMAISUUS

NETTO	-90 000
-------	---------

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO

Talousarvio
2023

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

IRTAIN OMAISUUS		
NETTO	-362 000	yksittäiset hankekustannukset < 200 000 euroa
KIINTEISTÖOSASTO		
IRTAIN OMAISUUS JA PIENET INVESTOINNIT		
NETTO	-1 070 000	yksittäiset hankekustannukset < 200 000 euroa muutetaan tarvittaessa erillisiksi määrärahoiksi
POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE		
NETTO	-500 000	hankekustannus > 500 000 euroa
KOIVULAHDEN PÄIVÄKOTIRATKAISUT		
NETTO	-500 000	hankekustannus > 500 000 euroa
TALONRAKENNUS		
SEPÄNKYLÄN KOULUKESKUS		
NETTO	-4 750 000	hankekustannus > 500 000 euroa
MUU TALONRAKENNUS		
NETTO	-70 000	yksittäiset hankekustannukset < 500 000 euroa
KORSHOLMS GYMNASIUM		
NETTO	-1 400 000	hankekustannus > 500 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO Talousarvio 2023

JULKINEN OMAISUUS LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET

SEPÄNKYLÄN KESKUSTA		
NETTO	-450 000	hankekustannus > 500 000 euroa
GRANHOLMSBACKEN		
NETTO	-900 000	hankekustannus > 500 000 euroa
TIEVALAISTUS		
NETTO	-321 000	hankekustannus > 500 000 euroa
SULVAN KOULUKESKUS, TEKONURMIKENTTÄ		
NETTO	-300 000	hankekustannus > 500 000 euroa
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET		
NETTO	-2 055 000	yksittäiset hankekustannukset < 500 000 euroa

VESIHUOLTOLAITOS

IRTAIN OMAISUUS		
NETTO	-11 000	budjetoidaan erikseen
VIEMÄRÖINTI KAAVA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA, sitovuustaso BRUTTO		
Menot	-250 000	
Tulot (Liittymismaksut)	80 000	
NETTO	-170 000	yksittäiset hankekustannukset < 500 000 euroa
PÄTTIN PUHDISTAMO		
NETTO	-55 000	budjetoidaan erikseen
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, VESIHUOLTOLAITOS		
Menot	-1 135 000	
Tulot (Liittymismaksut)	340 000	
NETTO	-795 000	yksittäiset hankekustannukset < 500 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO YHTEENSÄ

Menot	-17 079 000
Tulot	1 320 000
NETTO	-15 759 000

Investointitalousarviossa hankkeen tai hankeryhmän sitovuustaso ilmoitetaan niin, että vuoden 2023 talousarviomääräraha näkyy kehystettynä.
Vuosien 2024–2027 investointisuunnitelma löytyy investointiohjelmasta, jossa investoinnit esitellään yksityiskohtaisemmin.

Investointiohjelma

Mustasaaren kunta

Investointiohjelman 2023–2027 yhteenveto

Kunnanvaltuuston päätös 21.11.2022

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta

2023	2024	2025	2026	2027
6 459 000	4 876 000	4 825 000	3 926 000	3 636 000

Sivistysvaliokunta

2023	2024	2025	2026	2027
6 850 000	7 200 000	8 650 000	8 300 000	8 800 000

Hyvinvointivaliokunta ja kunnanhallitus

2023	2024	2025	2026	2027
2 450 000	785 000	615 000	1 010 000	450 000

Yhteensä

2023	2024	2025	2026	2027
15 759 000	12 861 000	14 090 000	13 236 000	12 886 000

Kaikki 5 vuotta: 68 832 000

Keskimäärin vuodessa: 13 766 400

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja	TALOUSARVIO 2023	SUUNN. 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	Tarkennukset
Toimintapisteet:						
Rakennustoimisto, muutostyöt ja ulkoalue	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Muu irtain omaisuus, yhdyskuntarakentamisen valiokunta	362 000	225 000	470 000	140 000	140 000	Pienkoneet ja työvälineet, tietokoneet.
Kiinteistöt yhteensä:	382 000	245 000	490 000	160 000	160 000	
Tienrakennus, puistot ja muu infrastruktuuri:						
Tienrakennus ja kestopäällystäminen kaava- ja teollisuusalueilla	650 000	650 000	650 000	650 000	650 000	
Yleisten teiden perusparantaminen ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen yhteistyössä valtion tieviranomaisien kanssa	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000 euron määrärahat on tarkoitettu kevytväylien suunnitteluun. Lisäksi ely-keskus aikoo rahoittaa 50 prosenttia seuraavista kevyen liikenteen väylistä: Vähänkyläntie (kunnan osuus 900 000 euroa, KH 7.12.2021 § 365) Raippaluoto (kunnan osuus 300 000 euroa) Vikby-Sulva (kunnan osuutta ei vahvistettu) Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään hankkeisiin talousarviovaroja, mikäli niihin saadaan valtion rahoitusta.
Yksityisteiden perusparantaminen	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	YRV vastaa määrärahan jakamisesta.
Liikennemerkkit	20 000	20 000				
Pysäkkikatokset	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	Vuotuinen määräraha pysäkkikatosten rakentamiseen bussipysäkeille.
Stormossenin uusi läjitysalue	100 000	30 000	30 000			Djupsjö skogsvägin leventäminen 500 metrin matkalla sekä tie läjitysalueelle. Toimenpiteitä läjitysalueella.
Hulevesien hallinta ja pintavesijärjestelmät	320 000	320 000	120 000	120 000	120 000	Toimenpidesuunnitelman mukaisia panostuksia. Mikäli Lintuvuoren pintavesien hallintaan saadaan valtionavustusta. Ely on hakenut ympäristöministeriöltä 600 000 euron avustusta, kunnan osuudeksi tulee noin 400 000 euroa.
Tievalaistuksen saneeraus	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	Valaisinten ja pylväiden vaihtaminen kymmenen vuoden toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Pitäisi olla 250 000 euroa/vuosi, jotta aikataulu pitää. HUOM.! Vastaus aloitteeseen 2,2 miljoonaa euroa / 4 vuotta.
Tievalaistuksen rakentaminen	71 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
Leikkipuistot ja liikuntapaikat	85 000	60 000	60 000	60 000	60 000	Kartoituksen ja toimenpideluettelon mukaisia toimenpiteitä. Österhankmon uimaranta.
Virkistys- ja vaellusreitit	250 000	150 000	50 000	50 000	50 000	Hevosniityn–Omenalaakson virkistysalue 2022–2024, 150 000 euroa/vuosi. Kortteli 47 Sepänkylässä = polku + silta Lågfjärdsbäckenin yli = 100 000 euroa vuonna 2023. Puistonpenkkejä 5 000 euroa/vuosi.
Koirapuiston perustaminen Sepänkylään				40 000		Edellyttää, että tarkoitukseen voidaan osoittaa sopiva maa-alue.
Laiturit ja veneväylät	50 000	50 000	30 000	50 000	30 000	Jatkuva panostus.
Kalasatamien kehittäminen	140 000					Investoinnille on haettu valtionavustusta, valtion osuus on 60 prosenttia ja kunnan osuus 40 prosenttia. Rakennetaan sillä edellytyksellä, että valtio myöntää avustusta. 136 000 euroa myönnetty. 2023: Aallonmurtajan rakentaminen Fjärdskäriin, avustuksen ulkopuolella.
Tienrakennus, puistot ja muu infrastruktuuri yhteensä:	2 076 000	1 720 000	1 380 000	1 410 000	1 350 000	
Kaava-alueet, koko infrastruktuuri:						
KATSO ERILLINEN YHTEENVETO Kaava-alueet yhteensä:	1 400 000	840 000	734 000	600 000	800 000	Katso erillinen yhteenveto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja	TALOUSARVIO 2023	SUUNN. 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	Tarkennukset
Kaava- ja teollisuusalueiden vesi- ja viemärijohtot	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	Vesi + viemäri ennakoimattomat (investointiohjelman hankkeiden vaikutus tähän kustannuspaikkaan epäselvä).
Vesi- ja viemärijohtojen ja pumppaamojen saneeraaminen ja täydentäminen	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000	Jätevesipumppaamojen huoltotarve kasvaa.
Kaava-alueiden viemäriiliittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
Viemärinti kaava-alueiden ulkopuolella	250 000					Kunnan viemärin rakentaminen Hankmon ja Kalvholmin pohjavesialueille (viimeistä osaa Kalvholmissa ei rakenneta).
Pättin puhdistamo	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	Sopimuksen mukaisesti, Mustasaaren osuus arvioitu.
Varavoimat pumppaamoita varten valmiussuunnitelman mukaisesti	50 000					Paineenkorotusasemille sekä vedenjakelumateriaalit.
Vesiliittymät	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	
Kaukovalvonta, kunnallistekniikka	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Vesimittareiden ja sulkuventtiilien vaihtaminen	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	Vaatii jatkuvaa panostusta, korotus voi tulla ajankohtaiseksi etäluettavien mittareiden vuoksi.
Sepänkylän vedenpuhdistamo	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Muu irtain omaisuus, vesihuoltolaitos	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	Vain vesihuoltolaitoksen irtain omaisuus.
Vesihuoltolaitos, lukitus-, hälytys- ja valvontajärjestelmät	20 000	20 000	20 000			Vedenpuhdistamojen hälytys- ja kulunvalvontajärjestelmät, jätevedenpuhdistamojen kulunvalvonta, raakavedenottamoiden kameravalvonta, kaikkien laitosten mekaanisten lukkojen uusiminen.
Västersolfvägenin vesijohdon saneeraus	160 000					
Näsintien vesijohdon saneeraus Sulvalla		150 000				
Uusi paineenkorotusasema korvaamaan Lappsundin paineenkorotusaseman Hankmossa		100 000				Hankmon vanhan vedenpuhdistamon rakennus on myyty, talon toiminta vaarantaa rakennuksen yhteydessä olevan vanhan paineenkorotusaseman. Varaus uuden rakentamiseksi, mahdollisesti toiseen paikkaan.
Vesijohdon siirtäminen Hagnäs-Mälsörvägenille			175 000			Päävesijohto siirretään Kyrönjoesta tiealueelle. Voi osittain mahtua käyttötalousarvioon 2021–2022.
Uusi vesijohto Vassorinlahden alle	115 000					Korvaa nykyisen, pohjassa olevan vesijohdon.
Vesihuoltolaitoksen menot yhteensä:	1 451 000	1 126 000	1 051 000	856 000	856 000	
Haja-asutusalueiden viemäriiliittymämaksut	80 000	30 000	30 000	30 000	30 000	Viemäriverkon rakentaminen vähenee voimakkaasti, viemäriä laajennettava 2021 Kalvholmeniin ja 2021–2023 Hankmoon.
Kaava-alueiden viemäriiliittymämaksut	200 000	230 000	230 000	230 000	230 000	
Vesiliittymämaksut	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000	Riippuu rakentamisesta Sepänkylän keskustassa.
Vesihuoltolaitoksen tulot yhteensä:	420 000	400 000	400 000	400 000	400 000	
VESIHUOLTOLAITOKSEN NETTOINVESTOINNIT:	1 031 000	726 000	651 000	456 000	456 000	
Kiinteistöosasto:						
Pohjanmaan hyvinvointialue:						
Terveyskeskuksen 2. kerroksen saneeraus						Haettu talousarviomuutosta 450 000 euroa 2022.
Terveyskeskuksen fysioterapiaosaston saneeraus		500 000				Fysioterapiaosaston 80-luvun osan peruskorjaus.
Terveyskeskuksen E- ja F-siipien ilmanvaihdon saneeraus			500 000	500 000		Uudet laitteet palvelemaan E- ja F-siipiä, sisäkaton ja kaapelivetojen uusiminen.
Solgårdin vanhojen rakenteiden saneeraus	500 000					Katonvaihto vanhan vuodon vuoksi, sokkelin saneeraus.
Jäähdytysjärjestelmän asentaminen Solgårdiin			200 000			
Ilmastoinnin asentaminen Solhörnaniin		45 000				
Hyvinvointialue yhteensä:	500 000	545 000	700 000	500 000	0	
Pienet kiinteistöinvestoinnit	1 000 000	800 000	800 000	800 000	800 000	Priorisoitava toimenpiteitä sisäilmaston parantamiseksi kunnan kiinteistöissä. Vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö.
Koulukeittiöiden varavoimat valmiussuunnitelman mukaisesti	70 000		70 000		70 000	Vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö.
Kiinteistöosasto yhteensä:	1 570 000	1 345 000	1 570 000	1 300 000	870 000	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	6 459 000	4 876 000	4 825 000	3 926 000	3 636 000	
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta:						

Kunnanvaltuuston päätös 21.11.2022

Sivistysvaliokunta	TALOUSARVIO 2023	SUUNN. 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	Tarkennukset
Norra Korsholms skola					100 000	Talotekniikan korjaaminen ja uusiminen 70-luvun osassa, yhteensä 2,5 miljoonaa euroa.
Korsholms gymnasium	1 400 000					Oppilastilojen laajentaminen. Tehdään esisuunnittelu.
Mustasaaren sivistyskampus						Suunnittelu valmistuu ja hanke aloitetaan 2023.
Uudisrakennus, vaihe 1	4 500 000	7 000 000	4 500 000			
Uudisrakennus, vaihe 2			3 000 000	7 000 000	3 500 000	
Nykyisten rakennusten saneeraus			950 000	1 000 000	3 000 000	
Väestönsuoja sivistyskampusta varten	250 000					
Koivulahden päiväkotiratkaisut	500 000			100 000	2 000 000	Osasto Hankmoon 2023. Uuden päiväkodin suunnittelu Koivulahden alueelle, yhteensä noin 4 miljoonaa euroa.
Muu irtain omaisuus	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	Digitalisointi.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ sivistysvaliokunta:	6 850 000	7 200 000	8 650 000	8 300 000	8 800 000	

Kunnanvaltuuston päätös 21.11.2022						
Hyvinvointivaliokunta ja kunnanhallitus	TALOUSARVIO 2023	SUUNN. 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	Tarkennukset
Hyvinvointivaliokunta						
Liikunta-alueiden kehittämismääräraha	65 000	65 000	75 000	75 000	75 000	Valiokunta päättää määrärahojen jakamisesta. Määrärahaa suunnitellaan korotettavan asteittain.
Kunnan urheilumajat	250 000	100 000				2023: Uusi urheilumaja Koivulahteen. 2024: Vähintään Pulsenin korjaus Sulvalla.
Kulttuuritalo	50 000	35 000	50 000	20 000	20 000	Kulttuuritalon irtain omaisuus.
Aikuisopisto	35 000	30 000	20 000	20 000	20 000	Aikuisopisto päättää määrärahojen jakamisesta.
Kirjasto	40 000	20 000	20 000	450 000	20 000	2023: Omatoimikirjaston toiminnan laajentaminen toiseen palvelupisteeseen. Määrärahat 2024–2025 käytetään tilojen kehittämiseksi tarkoituksenmukaiseen toimintaan: uusitaan kalusteita ja tekniikkaa. Määräraha 2026 käytetään nykyaikaista kirjastotoimintaa vastaavan ympäristöystävällisen kirjastoauton hankintaan.
Musiikkiopisto	15 000	15 000	30 000	30 000	20 000	Räätälöidyn hallinto-ohjelman kehittäminen sekä uuden irtaimiston ja uusien soittimien hankkiminen tulevana vuosina uusimistarpeessa olevien tilalle. 2025–2026: Irtaimistoon sivistyskampukselle muuton yhteydessä.
Sulvan koulukeskus	300 000					Koska koulukeskuksen laajentaminen vie tulevana vuosina tilaa nykyiseltä nurmikentältä, tulee perustaa korvaava nurmikenttä.
Tekonurmi		200 000				Tekonurmen asentaminen Sepänkylän hiekkakentälle.
Mustasaaren urheilupuisto				120 000		Lumetuslaitteisto Papinsaareen.
Liikuntapaikkojen kastelulaitteistot		125 000	125 000			Papinsaari 150 000 euroa ja Koivulahti 100 000 euroa, YRV on käsitellyt selvityksen.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ hyvinvointivaliokunta:	755 000	590 000	320 000	715 000	155 000	
Kunnanhallitus						
Muu irtain omaisuus, kunnanhallitus	500 000	250 000	250 000	250 000	250 000	Yhteisten IT-toimintojen sekä kuitukaapeliverkon kehittäminen.
Digitalisointi, koulujen paikallisverkkojen päivittäminen	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	Digitalisointi ja koulujen paikallisverkkojen päivittäminen suunnitellaan ja toteutetaan kunnan kaikissa kouluissa. Kiinteistöosasto vastaa paikallisten tietoverkkojen kaapeloinneista ja passiivilaitteista.
Kiinteä omaisuus, maa-alueiden ostot	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000	Määräraha budjetoidaan bruttomääräisenä.
Arvopaperit	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	Muihin osakkeisiin varataan 25 000 euroa/vuosi.
Botniahalli	1 250 000					Katon korjaus 2023 ja talotekniikka 2024.
Varattu toteuttamattomiin hankkeisiin	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
MENOT YHTEENSÄ:	2 595 000	1 095 000	1 095 000	1 095 000	1 095 000	
TULOT YHTEENSÄ:	900 000	900 000	800 000	800 000	800 000	Omaisuuksien myynti. Määräraha budjetoidaan BRUTTOmääräisenä.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ kunnanhallitus:	1 695 000	195 000	295 000	295 000	295 000	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ:	2 450 000	785 000	615 000	1 010 000	450 000	

KAAVA-ALUEET - investointiohjelman liite						
	Talousarvio 2023	Suunn. 2024	Suunn. 2025	Suunn. 2026	Suunn. 2027	Tarkennukset
Kaava-alueet, koko infrarakentaminen						
Lintuvuoren yrityskeskus					450 000	Vaihe 3/3 rakennetaan, kun on kysyntää.
Vikby 1 -yritysalue, laajennus		100 000	734 000			Asemakaavoitus etelän suuntaan käynnissä.
Veikkaala, laajennus						Ei ennakkovarauksia 15.9.2020, rakentamisen aloitusta lykätään vuoteen 2024 tai kun on kysyntää.
Sepänkylän keskusta 1	450 000			600 000		Vaihe 3: 2023 = Niittylähteentien risteyksen kiertoliittymä + johtosiirrot. Vaihe 4: 2026 Olavintie–Pellaksenmäki.
Petsmo, rannanläheinen asuminen, laajennus					350 000	Vaihe 2/3 Kalasatamantien yläpuoli, rakennetaan, kun on kysyntää (yhteensä 500 000 euroa --> koko alue).
Wahlrooskan hevosurheilualue		100 000				Alue käsittää kolme aluetta: 1) hevosurheilualue, 2) tallitontit, 3) asuintontit. Vaiheessa 1 toteutetaan hevosurheilutoimintaa tukeva infrastruktuuri. Hevosläheisen asumisen ennakkomarkkinoinnin ja varaamisen pilotointi. Hevosläheisen asumisen rakentaminen aloitetaan, mikäli kysyntää on.
Raippaluodon yritysalue	50 000					Kunnallistekniikan laajentaminen.
Kotimetsä 2		640 000				Päätös aikaisintaan elokuussa 2023, suunnittelu ja rakentamisen aloitus keväällä 2024.
Granholmsbacken	900 000					Tuotantotien lopputyöt, hulevesiallas + ratasuunnittelu 2023, pistoraide 2024, edellyttää valtion osarahoitusta, mutta tämä on vielä erittäin epäselvää. Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään talousarviovaroja sitten, kun on kysyntää.
YHTEENSÄ:	1 400 000	840 000	734 000	600 000	800 000	HUOMIOITU INVESTOINTIOHJELMASSA KERTASUMMANA

KAAVA-ALUEET - ei lainvoimaiset asemakaavat

Ei huomioitu investointiohjelmassa!

	Suunn. 2023	Suunn. 2024	Suunn. 2025	Suunn. 2026	Suunn. 2027	
Etelämetän asuinalue		1 000 000	1 790 000			
Kotimetsä 3 (AP)			50 000	2 582 000		Asemakaava valmis noin 2025, kunnallistekniikka suunnitellaan 2025.
Karperöntie–Bölentie (asemakaavatie)				1 000 000		Asemakaava valmis noin 2024.
Blomstedt (AP-1)			448 000			Asemakaava valmis noin 2024 (mukana yksityismaita, joista tehdään maankäyttösopimus. Parhaassa tapauksessa maankäyttösopimus kattaa kaikki infrakustannukset).
Blomstedt (AP)					840 000	Asemakaava valmis noin 2025–2026 (raakamaata hankittava, minkä vuoksi on epäselvää, voidaanko AP-osat ottaa mukaan jo Blomstedtin asemakaavan vaiheessa 1).
Hästhagen (AP)			270 000			Asemakaava valmis noin 2024.
Gräddjasbacken (AP)					980 000	Asemakaava valmis noin 2026.
Grönvallarna (AP)					1 180 000	Asemakaava valmis noin 2027.
Kvevlanders (kaupalliset palvelut)	280 000					Asemakaava valmis noin 2022.
Koivulahti (AP, Koskön suuntaan)				1 493 600		Asemakaava valmis noin 2025–2026 (asemakaavoitus toteutetaan Ahlskogin ja Stensluttningenin kaava-alueiden itä- tai länsipuolella sen mukaan, mistä ensin saadaan hankittua raakamaata. Osa-alueesta riippumatta AP-alasta tulee suurin piirtein sama).
Koivulahti (AP, Hankmon suuntaan)						Asemakaava valmis noin 2026–2027 → (973 600 euroa 2028/2029).
Sulva (EN, lämpökeskus)						Asemakaava valmis noin 2022–2023 (tavoitteet muuttuneet osittain, ovat epäselviä).
Sulva (Y, Solf skola, jalkapallokenttä ym.)		120 000				Asemakaava valmis noin 2023 (tavoitteet elävät ja koulu purettava ensin).
Sulva (C)					640 000	Asemakaava valmis noin 2026.
Sulva (AP)				200 000		Asemakaava valmis noin 2025–2026 (kolme pienempää täydennysaluetta, infratarve vain täydennystoimenpiteitä).
Raippaluoto (Y, koulutontti)						Asemakaava valmis noin 2024 (tavoitteet tosin epäselviä).
Lintuvuoren yrityskeskus (kiila)					280 000	Asemakaava valmis noin 2026 (kunnalla tuskin lainkaan raakamaata, joten vielä erittäin epävarmaa).
Koivulahden yrityskeskus (laajennus)		660 000				Asemakaava valmis noin 2023.
Larven Work Park			660 000			Asemakaava valmis noin 2024 (vain yksityismaita, tehdään maankäyttösopimus. Parhaassa tapauksessa maankäyttösopimus kattaa kaikki infrakustannukset).
Klobbskat (Kikanberget)					360 000	Asemakaava valmis noin 2026 (tavoitteet tosin epäselviä).
YHTEENSÄ	280 000	1 780 000	3 218 000	5 275 600	4 280 000	

		BOKSLUT TILINPÄÄTÖS 2021				BUDGET TALOUSARVIO 2022				BUDGET TALOUSARVIO 2023		
		elever oppilaat 2021	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas		elever oppilaat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas		elever oppilaat 2023	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas
Helsingby skola		55	579 084	10 529		55,5	587 958	10 594		53,5	605 690	11 321
Kvevlax lärcenter		339	3 030 646	8 940		348	3 135 766	9 011		349,5	3 320 640	9 501
Norra Korsholm skola		266	2 193 430	8 246		261	2 284 279	8 752		256	2 306 720	9 011
Vallgrund skola		56	765 128	13 663		51,5	763 588	14 827		47	749 160	15 940
Replot-Björkö skola		80,5	850 226	10 562		80,5	832 405	10 340		81,5	882 440	10 827
Smedsby-Böle skola		256	2 276 091	8 891		258	2 242 219	8 691		261,5	2 410 430	9 218
Solf skola		198	1 822 398	9 204		198	1 875 153	9 470		189,5	1 991 770	10 511
Tölby-Vikby skola		53,5	570 943	10 672		50	564 453	11 289		44,5	573 940	12 898
Korsholms högstadium		599,5	6 303 138	10 514		596	6 515 036	10 931		623	7 077 320	11 360
Tuovilan koulu		106,5	1 010 048	9 484		105,5	1 003 914	9 516		101	1 056 530	10 461
Keskuskoulu 1-6		310,5	*	*		313,5	*	*		316,5	*	*
Keskuskoulu 7-9		195,5	*	*		196	*	*		185	*	*
Keskuskoulu 1-9		506	4 342 121	8 581		509,5	4 774 200	9 370		501,5	5 059 380	10 088
Totalt / medeltal Yhteensä / keskiarvo		2516		9 437		2513,5		9 779		2508,5		10 378
		studerande opiskelijat 2021	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija		studerande opiskelijat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija		studerande opiskelijat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija
Gymnasiet		248	1 660 643	6 696		254,5	1 811 161	7 117		255	2 125 630	8 336
År 2021 bokfördes kostnader för skolgångshandledare samt specialundervisning separat och ingick därmed inte i de enskilda skolornas driftsbudget. I tabellen ovan har verksamhetsbidraget för 2021 räknats om för att vara jämförbar med budgetår 2022 och 2023. Fr.o.m 1.1.2022 inkluderas kostnaderna för skolgångshandledare och specialundervisning i skolornas budgeter.												
I summan ingår ej morgon- och eftermiddagsverksamhet, hemkommunersättningar och annan fakturering mellan kommuner samt statsunderstödd utvecklingsverksamhet.												
Koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen kustannukset kirjattiin vuonna 2021 erikseen omille kustannuspaikoilleen, joten ne eivät sisältyneet koulujen talousarvioihin. Taulukossa yllä on toimintakate 2021 laskettu uudelleen, jotta luvut on saatu vertailukelpoisiksi talousarviovuoteen 2022 ja 2023. Koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen kustannukset sisältyvät 1.1.2022 alkaen koulujen talousarvioihin.												
Yhteissummaan eivät sisälly aamu- ja iltapäivätoiminta, kotikuntakorvaukset ja muu kuntien välinen laskutus eikä valtionavusteinen kehittämistoiminta.												

KORSHOLMS KOMMUN, GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING
MUSTASAAREN KUNTA - PERUSOPETUS
ELEVPROGNOS
OPPILASENNUSTE

Statistiken bygger på befolkningsregistrets uppgifter 5.6.2022. Eventuell övergång mellan språkgrupperna inte beaktad.

Tilasto perustuu väestörekisteritietoihin 5.6.2022. Siinä ei ole otettu huomioon kaksikielisten lasten koulukielivalintoja.

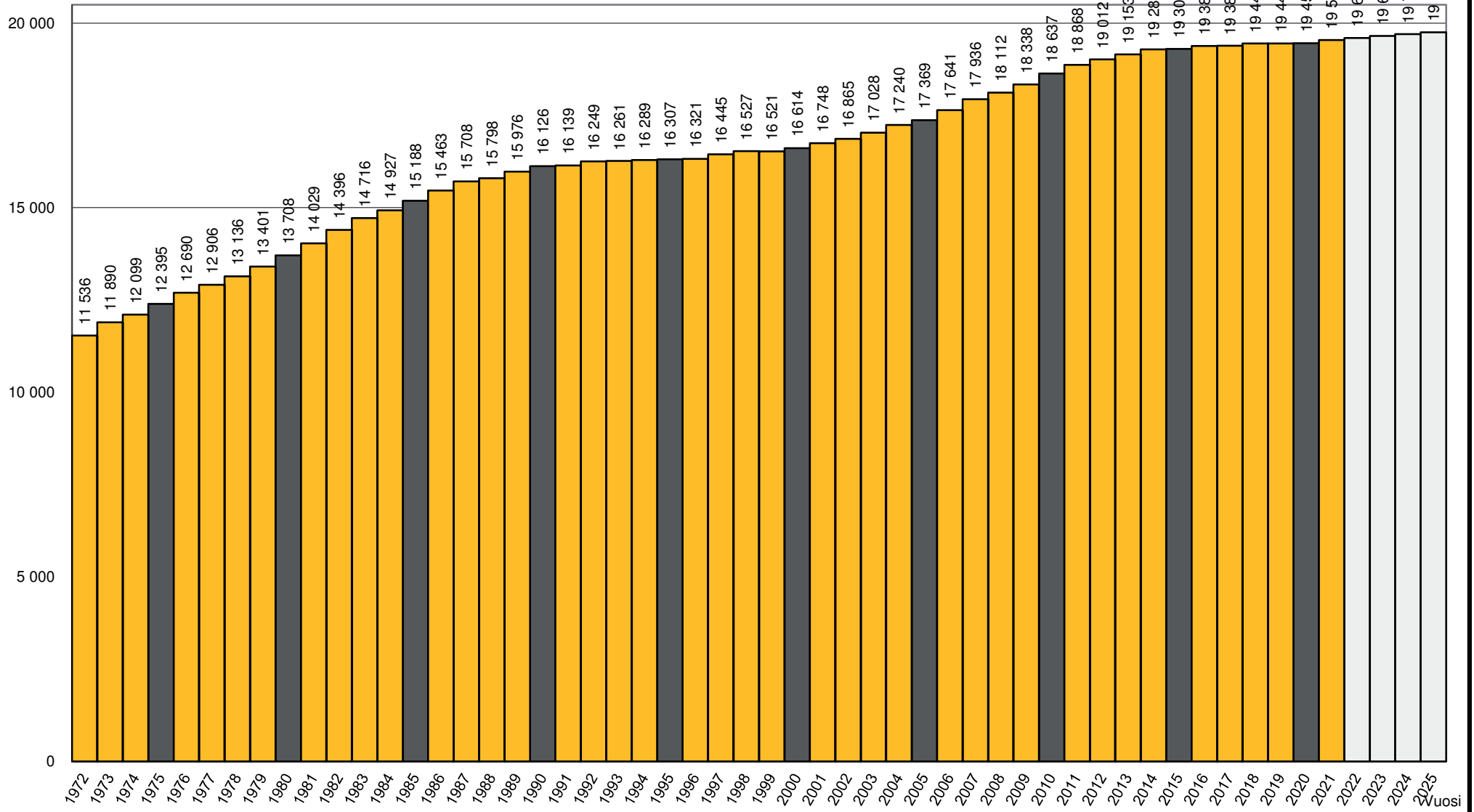
Elevstatistik Oppilastilasto 2022-2029	Förskola Esikoulu 2022-2023	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
Helsingby skola	10	54	53	51	47	49	42	42
Kvevlax lärcenter	62	348	351	354	337	322	297	283
Norra Korsholms skola	43	258	254	237	224	215	194	180
Vallgrund skola	11	47	47	47	50	47	43	45
Replot-Björkö skola	15	81	82	86	87	80	80	78
Smedsby-Böle skola	35	267	256	246	241	229	224	231
Solf skola	26	194	185	165	155	142	122	125
Tölby-Vikby skola	6	46	43	40	41	39	35	33
GRUNDLÄGGANDE UTB. SVENSKA 1-6 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 1-6	208	1295	1271	1226	1182	1123	1037	1017
Korsholms högstadium		606	640	664	670	656	664	631
GRUNDLÄGGANDE UTB. SVENSKA 7-9 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 7-9		606	640	664	670	656	664	631
GRUNDLÄGGANDE UTB. SVENSKA 1-9 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 1-9		1901	1911	1890	1852	1779	1701	1648
Mustasaaren keskuskoulu 1-6	48	321	312	307	303	287	280	267
Tuovilan koulu	10	104	98	100	86	80	75	65
GRUNDLÄGGANDE UTB. FINSKA 1-6 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 1-6	58	425	410	407	389	367	355	332
Mustasaaren keskuskoulu 7-9		184	186	198	211	211	224	214
GRUNDLÄGGANDE UTB. FINSKA 7-9 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 7-9		184	186	198	211	211	224	214
GRUNDLÄGGANDE UTB. FINSKA 1-9 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 1-9		609	596	605	600	578	579	546
GRUNDLÄGGANDE UTB. TOTALT PERUSOPETUS YHTEENSÄ		2510	2507	2495	2452	2357	2280	2194

Förändring
Muutos

-3 -12 -43 -95 -77 -86

Lukumäärä

Vuosien 1972–2025 väestönkehitys ja väestöennuste (31.12.)

Dnro KOMU/722/02.02.00.00/2022

§ 93 Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025 sekä investointiohjelma 2023–2027

Kunnanvaltuusto	§ 93	21.11.2022
Kunnanhallitus	§ 246	7.11.2022
Kunnanhallitus	§ 231	24.10.2022

Talousjohtaja Henrik Sandback:

Puh. 044 727 7383, henrik.sandback@mustasaari.fi

Talousarviokirjaan sisältyy vuoden 2023 talousarvio sekä vuosien 2023–2027 investointiohjelma. Talousarviokirja on esityslistan liitteenä.

Kunnallisveroprosentin muutoksista vuodeksi 2023 säädetään laissa hyvinvointialueuudistuksen takia, ja kiinteistöveroprosentit on vahvistettu samalle tasolle kuin vuonna 2022. Kunnanjohtajan talousarvioehdotus osoittaa runsaan 400 000 euron ylijäämää sekä 4,5 miljoonan euron investointivarausta talousarviovuodeksi 2023.

Kunnanjohtajan ehdotuksessa toimintakatetta on muutettu 540 620 eurolla lautakuntien ehdotuksista seuraavasti:

Kunnanhallitus	40 000 euroa
Sivistysvaliokunta	200 000 euroa
Hyvinvointivaliokunta	100 000 euroa
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	75 000 euroa
Vesihuoltolaitos (tuoton korotus)	125 620 euroa

Kunnanjohtajan ehdotuksessa pääosa tekstimuutoksista on merkitty yliviivauksella ja kursiivilla.

Investointiohjelma 2023–2027 on käsitelty tulevaisuus- ja kehittämisjaostossa 15.9.2022. Kunnanjohtajan ehdotuksessa on tulevaisuus- ja kehittämisjaoston ehdotus investointiohjelmaksi ja ehdotus jatkovalmisteluksi huomioitu joillakin muutoksilla. Seuraavassa on lueteltu suurimmat muutokset.

- Veikkaalan kaava-alue, määrärahat on poistettu.
- Wahlrooskan hevosurheilualue, määrärahaa on vähennetty 320 000 eurosta 100 000 euroon.
- Granholmsbacken, yhteensä 4 000 000 euron määrärahat vuosille 2025 ja 2026 on poistettu ja korvattu tekstillä, että kunnanvaltuusto on valmis myöntämään määrärahaa, kun alueelle on kysyntää.
- Helsingby skola, määrärahat saneeraukseen on poistettu ja sen sijaan on korotettu pienten kiinteistöinvestointien määrärahaa 200 000 eurolla vuodeksi 2023.
- Pohjois-Mustasaaren päiväkotirakenne ja saariston koulut, suunnittelumäärärahat on poistettu.
- Bölen päiväkodin laajennos, määrärahat vuosille 2025 ja 2026 on poistettu.
- Sulvan Pulsenin korjaus, määräraha on siirretty vuodelta 2025 vuodelle 2024.

**KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA****PÖYTÄKIRJAN OTE**Toimielin
Kunnanvaltuusto

21.11.2022

Sivu
2

- Liikuntapaikkojen kastelulaitteistot, määräraha on siirretty vuodelta 2026 vuosille 2024 ja 2025. Lumetuslaitteisto, määräraha on siirretty vuodelta 2024 vuodelle 2026.
- Virastotalon saneeraus, määrarahat vuosille 2024 ja 2025 on poistettu.

Investointiohjelman mukaan vuosina 2023–2027 investoidaan runsaat 69 miljoonaa euroa netto. Talousarvioehdotuksessa 2023 nettoinvestoinnit ovat 14,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 investointien rahoittamiseksi velkataakkaa lisätään 2,9 miljoonalla eurolla, jolloin velkataakka kasvaa 95 miljoonaan euroon vuoden 2023 lopussa.

Rahoituslaskelmassa on huomioitu antolainoja 4 000 000 euroa vuonna 2023 ja 500 000 euroa vuonna 2024. Antolainauksella on tarkoitus rahoittaa uimahallin rakentaminen, joka toteutetaan keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön Torintie 2 kautta.

Talousarviota esitellään yksityiskohtaisemmin kokouksessa.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024–2025 sekä investointiohjelman 2023–2027.

Kunnanhallituksen päätös:

Kunnanhallituksen talousarviokäsittelyn aluksi talousjohtaja Henrik Sandback esitti päivitetyn tilannekatsauksen. Talousjohtaja selosti lainanottoa, suunnitelmavuosille budjetoitua verokertymää, poistoja sekä investointiohjelmahetkityksen perusteella odotettavissa olevaa velkataakkaa.

Tämän jälkeen talousjohtaja selosti kunnanjohtajan muutosehdotuksia verrattuna valiokuntien ja lautakuntien pyyntöihin, minkä jälkeen kunnanhallitus kävi yleiskeskustelun. Kokouksessa pidettiin tauko klo 11.41–12.31.

Tauon jälkeen sivistysjohtaja Denise Vesterback selosti sivistysvaliokunnan talousarvioehdotusta. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö Anna Törnroos-Mård selosti vaihtoehtoisia ratkaisuja päivähoiton ryhmäkokoihin ja henkilöstömitoituksiin.

Kunnanhallitus aloitti sen jälkeen investointitalousarvion varsinaisen käsittelyn. Keskustelun aikana kunnanhallituksen puheenjohtaja Carola Lithén ehdotti, että sivistysvaliokunnan investoinnit palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Kunnanhallitus toivoo valmisteluehdotusta, jossa Mustasaaren sivistyskampuksen rakentamisen vaiheet 1–3 mahtuvat vuosille 2023–2027. Muutoin investointitalousarvio hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän jälkeen kunnanhallitus käsitteli ehdotuksen käyttötalousarvioksi.

Keskusvaalilautakunta, sivu 19

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Tarkastuslautakunta, sivu 20

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Kunnanhallitus, sivu 21–26

Kunnanhallituksen jäsen Anita Sundman ehdotti seuraavia muutoksia sivulle 21, sitovat tavoitteet:

Virke Saadaan potentiaaliset asiakkaat tietoisemmiksi Mustasaaren tarjoamista eri asumismuodoista muutetaan muotoon Saadaan potentiaaliset asiakkaat tietoisemmiksi Mustasaaren tarjoamista eri asumismuodoista ja asuinympäristöistä.

Virke Toteutetaan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteet muutetaan muotoon Toteutetaan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita.

Virke Investointi Mustasaaren sivistyskampuskeeseen lisää kuitenkin huomattavasti lainanottotarvetta tulevina vuosina lisätään investointien tavoitetasoon/mittariin.

Sundmanin ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallituksen jäsen Lena Gammelgård ehdotti uuden tavoitetaso lisäämistä markkinointia koskeviin tavoitteisiin. Tavoitetaso tulisi muotoon "*Laaditaan markkinointistrategia*". Gammelgård täydensi ehdotustaan sillä, että strategiatyöhön korvamerkitään yhteensä 10 000 euroa. Kunnanhallituksen muut muutokset tarkistetaan siten 30 000 euroksi. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistysvaliokunta, sivu 28–36

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Hyvinvointivaliokunta, sivu 38–48

Kunnanhallituksen jäsen Anita Sundman ehdotti muutosta sivulle 38. Virke *Vähennetään työttömyyttä, lisätään työllisyyttä ja torjutaan syrjäytymistä kuntalaisten hyvinvoinnin rakentamiseksi* muutetaan muotoon *Säilytetään matala työttömyys, lisätään työllisyyttä ja torjutaan syrjäytymistä.*

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta, sivu 50–59

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Rakennuslautakunta, sivu 61

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Länsirannikon valvontalautakunta, sivu 63–65

Ei muutoksia kunnanjohtajan ehdotukseen.

Erikseen esiteltävät tehtäväalueet, sivu 66–68

Kunnanhallituksen jäsen Anita Sundman ehdotti, että osuudeksi Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymälle muutetaan 555 656 euroa §:n 223 mukaisesti. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muilta osin ehdotus käyttötalousarvioksi hyväksyttiin ilman muutoksia.

Kunnanhallitus käsittelee talousarvion ja taloussuunnitelman seuraavassa kokouksessaan 7.11.2022.

Talousjohtaja Henrik Sandback:

Puh. 044 727 7383, henrik.sandback@mustasaari.fi

Sivistysvaliokunnan investointilukuja on päivitetty.

Seuraaviin määrärahoihin on tehty muutoksia:

- Korsholms gymnasiumin lisärakennus, määrärahasi on muutettu 1 400 000 euroa vuodelle 2023, aiempi määräraha oli 1 200 000 euroa jaettuna vuosille 2023 ja 2024.
- Mustasaaren sivistyskampus, vaihe 1, määrärahoja on korotettu yhteensä 15 700 000 eurosta yhteensä 16 000 000 euroon. Korotus liittyy vuoteen 2025.
- Mustasaaren sivistyskampus, vaihe 2, määrärahoja on vähennetty yhteensä 15 000 000 eurosta yhteensä 13 500 000 euroon. Vähennys liittyy vuoteen 2027.
- Mustasaaren sivistyskampus, nykyisten rakennusten saneeraus, määrärahoja on korotettu yhteensä 4 550 000 eurosta yhteensä 4 950 000 euroon. Korotukset ovat 200 000 euroa sekä vuodelle 2025 että vuodelle 2026. Nykyisten rakennusten saneeraus jatkuu suunnittelukauden jälkeen.

Muutokset eivät aiheuta muutoksia lainanottoon verrattuna kunnanjohtajan ehdotukseen 24.10.2022. Muutokset esitellään tarkemmin kokouksessa.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy sivistysvaliokunnan investointitalousarvion.

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024–2025 sekä investointiohjelman 2023–2027.

Kunnanhallituksen päätös:

Kunnanjohtaja täydensi päätösehdotustaan siten, että Korsholms gymnasiumin lisärakennukselle laaditaan esisuunnittelu.

Tekninen johtaja Ben Antell selosti niitä Mustasaaren sivistyskampushankkeen tarkistuksia, jotka on tehty viranhaltijatasolla kunnanhallituksen käsittelyn 24.10. jälkeen ja jotka ovat talousjohtajan valmistelun pohjana.

Keskustelun aikana kunnanhallituksen jäsen Tomas Bäck ehdotti, että Mustasaaren sivistyskampushankkeen uusien neliömetrien määrää vähennetään. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Kunnanhallituksen jäsen Kenth Nedergård ehdotti, että Mustasaaren sivistyskampushankkeen (vaihe 1 ja 2) hankintaneuvotteluissa tavoitteena on oltava, että hanke voidaan toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla hankkeen kokonaistalousarvion puitteissa. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Kunnanhallitus hyväksyi sivistysvaliokunnan investointitalousarvion ja kunnanjohtajan täydennetyn päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024–2025 sekä investointiohjelman 2023–2027.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tekninen johtaja Ben Antell, rakennuttajainsinööri Erik Rönqvist ja sivistysjohtaja Denice Vesterback osallistuivat kokoukseen asian käsittelyn ajan.

Kunnanvaltuuston päätös:

Talousarviokäsittelyn aluksi kunnanjohtaja Rurik Ahlberg esitti yleiskatsauksen. Talousjohtaja Henrik Sandback selosti talousennusteita, kunnan velkataakkaa ja odotettavissa olevia verotuottoja. Kunnanvaltuusto kävi tämän jälkeen yleiskeskustelun talousarviosta ja investointiohjelmasta.

Yleiskeskustelun jälkeen kunnanvaltuusto käsitteli ehdotuksen käyttötalousarvioksi.

Kunnanhallituksen talousarvioehdotuksen käsittelyn aikana valtuutettu Rebecca Åkers ehdotti, että kunnanhallituksen sitoviin tavoitteisiin sisällytetään uusi tavoite. Åkers ehdotti sitovaksi tavoitteeksi *"Kunta tarjoaa monipuolisia asumismahdollisuuksia eri elämänvaiheissa"* ja toimenpiteeksi *"Laaditaan asuntopoliittinen ohjelma"* ja tavoitetasoksi *"Ohjelma hyväksytään"*. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistysvaliokunnan talousarvioehdotuksen käsittelyn aikana valtuutettu Rebecca Åkers ehdotti, että sivistysvaliokunnan sitoviin tavoitteisiin sisällytetään uusi tavoite. Åkers ehdotti sitovaksi tavoitteeksi *"Kehitetään henkilöstön hyvinvointia ja lisätään henkilöstön osaamis- ja motivaatiotasoa"* ja toimenpiteeksi *"Huolehditaan, että työmäärä on linjassa henkilöstöresurssien kanssa"* ja tavoitetasoksi *"Henkilöstön hyvinvointia ja muun muassa sairauspoissaolojen toistuvuutta seurataan sekä mahdollistetaan koulutuksia"*. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Yngve Lithén ehdotti, että sivistysvaliokunnan käyttötalousarvioon lisätään 150 000 euroa koulukoutsin palkkaamiseksi, retkien ja leirikoulujen toteuttamiseksi sekä työvaatteiden hankkimiseksi varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Ehdotusta kannattivat muun muassa valtuutetut Rebecca Åkers, Nicklas Nygård ja Charlotta Rosenlöf. Kunnanhallituksen ehdotusta kannattivat valtuutetut Kenth Nedergård ja Anita Sundman.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja Lithénin ehdotus oli ei. Lithénin ehdotus voitti äänin 24–17. Kaksi valtuutettua oli poissa. Kunnanvaltuusto päätti näin ollen valtuutettu Yngve Lithénin ehdotuksen mukaisesti.

Muilta osin ehdotus käyttötalousarvioksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän jälkeen kunnanvaltuusto käsitteli ehdotuksen investointitalousarvioksi.

Käsittelyn aikana valtuutettu Margareta Rodas ehdotti, että tievalaistuksen rakentamisen määrärahaa lisättäisiin 21 000 eurolla. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Stig Beijar ja Micael Westerholm.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja Rodaksen ehdotus oli ei.

Rodaksen ehdotus voitti äänin 24–16. Kaksi valtuutettua pidättyi äänestämästä, yksi valtuutettu oli poissa. Kunnanvaltuusto päätti näin ollen valtuutettu Margareta Rodaksen ehdotuksen mukaisesti.

Muilta osin investointitalousarvio sekä talousarviokirja kokonaisuudessaan hyväksyttiin yksimielisesti.

Talousarviolisäykset rahoitetaan rahavaroista.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 15.48–16.10.

Liitteet:

Äänestystulos KV 21.11.2022, kunnanhallitus / Yngve Lithén

Äänestystulos KV 21.11.2022, kunnanhallitus / Margareta Rodas

Hyväksytty talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025 sekä investointiohjelma 2023–2027

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

© Mustasaaren kunta, 2022